

Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa
REDE DE CONSERVATORIOS DE MÚSICA E DANZA DE GALICIA

Modelo MD75PRO01

Programación oficial da materia de Guitarra para o curso 2024-2025

Índice

1. Introducción	3
2. Metodoloxía	4
3. Atención á diversidade	5
4. Temas transversais	6
4.1 Educación en valores	6
4.2 Tratamento das tecnoloxías da información e da comunicación (TIC's)	6
5. Actividades culturais e de promoción das ensinanzas	7
5.1 Actividades extra-escolares para o desenvolvemento artístico.....	7
5.2 Actividades extra-escolares para o desenvolvemento persoal.	8
6. Secuenciación do curso	8
6.1 Curso: 1º Grao Elemental.....	8
6.2 Curso: 2º Grao Elemental.....	14
6.3 Curso: 3º Grao Elemental.....	19
6.4 Curso: 4º Grao Elemental.....	25
6.5 Curso: 1º Grao Profesional.....	33
6.6 Curso: 2º Grao Profesional.....	40
6.7 Curso: 3º Grao Profesional.....	47
6.8 Curso: 4º Grao Profesional.....	56
6.9 Curso: 5º Grao Profesional.....	64
6.10 Curso: 6º Grao Profesional.....	72
7. Procedementos de avaliación e seguimento da programación didáctica	81
8. Procedementos para realizar a avaliación interna do departamento	81
9. ANEXOS.....	83
9.1 Probas de acceso 1º de grao profesional.....	83
9.2 Probas de acceso a outros cursos	85
9.3 Criterios para a obtención dos premios fin de grao	86

1. Introducción

A lei orgánica 2/2006 do 3 de maio, de educación, establece no seu artigo 45 que as ensinanzas artísticas teñen coma finalidade proporcionarlle ao alumnado unha formación artística de calidade e garantir a cualificación dos futuros profesionais da música.

O Grao Elemental no artigo 48 preceptúa que as ensinanzas elementais de música terán as características e a organización que as administracións educativas determinen. Ditas características veñen dictadas no posterior decreto de 27 de Setembro de 2007. A finalidade do grao elemental das ensinanzas de réxime especial de música é promover a autonomía do alumnado para que a súa capacidade de expresión musical adquira a calidade artística necesaria que permita acceder ao grao profesional.

O Grao Profesional na lei orgánica 2/2006 do 3 de maio, de educación, establece no seu artigo 6.2 que o goberno fixará, en relación cos obxectivos, as competencias básicas, os contidos e os criterios de avaliación, os aspectos básicos do currículo que constitúen as ensinanzas mínimas. Asemade, a citada lei orgánica no capítulo VI do título I, fixa as características básicas das ensinanzas profesionais de música, dentro das ensinanzas artísticas.

Para o grao elemental a devandita lei orgánica desenvólvese no decreto 198/2007, do 27 de setembro, polo que se establece a ordenación do grao elemental das ensinanzas de réxime especial de música, e para o grao profesional no decreto 203/2007, do 27 de setembro, polo que se establece o currículo das ensinanzas profesionais de réxime especial de música.

A presente programación dá concreción a dito decreto a nivel de aula, e será o documento polo que se desenvolvan os diversos parámetros do traballo de aula dos docentes deste departamento no Conservatorio Profesional de Música de A Coruña.

A finalidade do **grao elemental** é promover a autonomía do alumnado para que a súa capacidade de expresión musical adquira a calidade necesaria que permita acceder ao grao profesional.

O **grao profesional** ten como finalidade proporcionarlle ao alumnado unha formación artística de calidade e garantir a cualificación dos futuros profesionais, e ordénase en catro

funcións básicas: formativa, orientadora, profesionalizadora e preparatoria para estudos posteriores.

2. Metodoloxía

No grao elemental, o alumnado contará cunha clase individual de sesenta minutos e a posibilidade de participar, en función da dispoñibilidade do centro, nunha clase colectiva que complementará os contidos da clase individual e permitirá a práctica do traballo en grupo que se recolle nos obxectivos e contidos desta programación. As actividades didácticas que se levarán a cabo nas clases son as seguintes:

- Traballo de obras, estudos e exercicios que permitan o desenvolvemento dos obxectivos e contidos propios do curso.
- Contextualizar as obras a través do análise e compilación de datos que levarán a cabo os alumnos sobre os autores e períodos musicais.
- Traballo da lectura a primeira vista.
- Audicións que permitan a mellora da capacidade crítica dos estudantes e que favorezan a estimulación da práctica na casa.
- Traballo da música en grupo nas clases colectivas.
- Participación nas audicións propostas polo departamento co fin de exteriorizar o traballo realizado ao longo do curso.

No grao profesional, alumnado contará cunha clase individual de sesenta minutos. As actividades didácticas que se levarán a cabo nas clases son as seguintes:

- Participación en audicións e actividades programadas polo departamento.
- Utilización dun equipo de gravación para rexistrar a interpretación total da obra ou de seccións da mesma.
- Explicación por parte do profesor da partitura correspondente, a través do análise nos seus aspectos formais, melódicos, harmónicos e outros adaptados ó curso correspondente.

- Audicións de obras ou fragmentos de diferentes estilos e posterior debate sobre os distintos aspectos que as conforman.
- Traballo de lectura a primeira vista.
- Traballos escritos para contextualizar as obras que se van a interpretar.
- Traballo da improvisación e harmonía para a aplicación as obras que se están a estudar.

3. Atención á diversidade

O alumnado do conservatorio habitualmente esta dentro dun nivel sociocultural e económico medio, cunha gran capacidade de traballo pois ten que compaxinar os estudos de musica cos de ensinanzas xerais. As motivacións para estudar no conservatorio son distintas e poden variar conforme se suceden os cursos. Os motivos polos que inician os estudos musicais poden ser por iniciativa dos pais, por vocación, como actividade de entretemento, por inercia dun grupo de amigos, etc. Teremos un alumnado diferente en canto a motivacións, aptitudes e ritmos de traballo, polo que será de vital importancia a atención á diversidade do alumnado para adaptarse ás súas necesidades e realizar unha acción educativa eficaz.

A vía para o tratamento da diversidade realizarase mediante uns conxunto de acción dirixidas a adecuar o currículo ás necesidades dun alumno ou grupo determinado.

Dependendo das circunstancias que se presenten na aula, o profesor poderá propoñer as seguintes estratexias:

1. Adaptacións do material didáctico.
2. Variacións da metodoloxía.
3. Proposta de actividades de traballo alternativas.
4. Organización do traballo de forma flexible.
5. Cambio na temporalización dos contidos.

4. Temas transversais

4.1. Educación en valores

A educación no ámbito musical non debe acabar no simple feito do desenvolvemento de destrezas técnicas e un desenrolo da sensibilidade musical. Para unha formación integral do alumnado tamén é importante o tratamento de contidos transversais.

Estes contidos que responden á realidade da vida cotiá no ámbito social son esencialmente relacionados coa actitude e representan uns elementos educativos básicos que deben incorporarse nas diferentes áreas co fin de conseguir unha plena integración do alumnado na sociedade actual. O tratamento destes contidos debe espertar no alumnado una especial sensibilidade cara a dita realidade.

O carácter participativo e colaborador da práctica musical, facilita a incorporación destes temas ao aula especialmente na práctica de conxunto. Temas como a igualdade de oportunidades entre sexos, o respecto da diversidade, derrube das barreiras raciais, a educación para a saúde, compromiso co medio ambiente ou educación para a paz, poderán ser incorporados tanto na clase individual como na de conxunto.

4.2. Tratamento das tecnoloxías da información e da comunicación (TIC's)

A irrupción das tecnoloxías da información e da comunicación na nosa vida cotiá é cada día mais patente, a súa utilización esténdese ata ámbitos insospeitados. O estudo da música nos conservatorios cingúese, na maioría dos casos, á práctica interpretativa empregando instrumentos tradicionais. Incluso nestas circunstancias, que poden parecer pouco dadas ao uso das TIC's, pódense empregar co fin de complementar e facilitar o proceso de ensinanza-aprendizaxe.

O uso de materiais audiovisuais relacionados coa materia xa non é unha novidade nos tempos que corren, especialmente dende a aparición de plataformas dixitais como YouTube, Vimeo, Spotify, etc. Estas plataformas e outras facilitan o seu uso no aula para a exemplificación das posibilidades sonoras e técnicas dos instrumentos, e a exploración de diferentes posibilidades interpretativas ante un mesmo texto musical. Por outro lado a facilidade de xerar dito material con ferramentas cada vez máis accesibles (videocámaras,

grabadoras, tablets, teléfonos, etc) permite analizar no aula as propias actuacións ou interpretacións e así aportar un maior grado de obxectividade á percepción de si mesmo que ten o alumno.

O material en formato electrónico (partituras, textos, etc.) tamén será útil no desenvolvemento das diferentes actividades da materia xa que facilita a rápida distribución do mesmo entre o alumnado, así como o seu rápido acceso no aula no caso de dispoñer dos dispositivos correspondentes. As plataformas de almacenamento como Dropbox o GoogleDrive permiten a creación de espazos para compartir material electrónico para os alumnos que poden ser controlados polo profesor.

Os motores de busca tamén serán de gran utilidade especialmente á hora de recompilar información referente ao propio instrumento, obras, compositores, etc.

O uso de todos os materiais relacionados coas TIC's empregados no aula debe respectar en todo momento as leis distribución e da propiedade intelectual dos mesmos.

5. Actividades culturais e de promoción das ensinanzas

As actividades extra-escolares son esenciais para o desenvolvemento persoal e artístico do alumnado. Desta forma, dividiremos estas actividades en dúas categorías: actividades extra-escolares relacionadas coas artes e as relacionadas co desenvolvemento físico e persoal.

5.1. Actividades extra-escolares para o desenvolvemento artístico.

É importante que o alumno, como músico, estea exposto a outras manifestacións artísticas. Por iso será importante que o alumno coñeza e se enriqueza con visitas ao museo, exposicións, representacións de obras teatrais, espectáculos de danza clásica, moderna e folclórica e todo aquilo que poida relacionar máis adiante coa música que interpretará. Como alumno de guitarra, sería conveniente que fose a concertos de folk, jazz, música clásica e popular. Ademais, mediante os concertos sinfónicos e de agrupacións e cámara, percibirá o timbre sonoro doutros instrumentos que poderá aplicar sempre nas diferentes voces da música para guitarra. O departamento de corda pulsada fomentará o desenvolvemento artístico mediante a promoción das seguintes actividades:

1. Realización de cursos no segundo trimestre.
2. Organización de concertos en cada un dos trimestres con artistas invitados.
3. Programación de intercambios con outros conservatorios no segundo trimestre.
4. Organización de concertos en colexios, museos e institucións culturais por parte do alumnado.
5. Participación do ensamble de guitarras e arpas nas actividades organizadas polo departamento.

5.2. Actividades extra-escolares para o desenvolvemento persoal.

É moi importante que como músicos, e dende unha temperá idade, comprendamos que ao tocar un instrumento desgastamos o noso corpo coma se fósemos atletas profesionais. Por iso, debemos manter a nosa forma física sempre activa e forte. Como guitarrista, o alumno utiliza os músculos das costas, brazos, mans e dedos continuamente. Desta forma, será importante que o alumno reforce a musculatura xa citada e os tendóns dos brazos mediante a práctica de actividades físicas. Os deportes máis apropiados, ademais de facer estiramientos antes de tocar, serían a natación, pilates, circuítos de ximnasia predeterminados por un especialista e tamén o ioga e tai-chi. Cabe destacar a importancia da relaxación, non só á hora de tocar, senón tamén na vida cotiá. As actividades como ioga e tai-chi contribuirán á práctica da respiración diafragmática, a relaxación e tamén ao control da respiración, meditación e concentración. Por iso, estas disciplinas orientais, cumpren a esencia da famosa frase: "*Mens sana en corpore sano*".

6. Secuenciación do curso

6.1. Curso: 1º Grao Elemental

6.1.1. Obxectivos

- Adoptar unha posición axeitada do corpo respecto do instrumento, que posibilate e favoreza a acción do conxunto brazo-antebrazo-dedos esquerdos sobre o diapasón, e dos dereitos sobre as cordas.

- Coñecer as características e as posibilidades sonoras do instrumento para conseguir un perfeccionamento continuo da calidade sonora e saber empregalo dentro das esixencias do nivel, tanto en interpretación individual coma na de conxunto.
- Coñecer as posibilidades harmónicas do instrumento a partir do traballo de acordes e escalas axeitados ao nivel do alumno.

6.1.2. **Contidos**

- Desenvolvemento das funcións motoras que interveñen na execución guitarrística e da súa adecuada coordinación.
- Desenvolvemento da habilidade de cada man e da sincronización de ambas.
- Desenvolvemento da sensibilidade auditiva.
- Desenvolvemento da distancia entre os dedos da man esquerda.
- Iniciación da dixitación guitarrística.
- Coñecemento dos recursos básicos da guitarra.
- Aprendizaxe das formas básicas de ataque na man dereita para conseguir progresivamente unha calidade sonora adecuada.
- Iniciación a harmonía e a súa aplicación práctica no instrumento a partir do traballo de acordes e escalas axeitados ao nivel do alumno.
- Harmónicos naturais.
- Adestramento permanente e progresivo da memoria.
- Adquisición de hábitos de estudo correctos.
- Selección progresiva en canto ao grao de dificultade de exercicios, estudos e obras do repertorio guitarrístico que se consideren útiles para o desenvolvemento conxunto da capacidade musical e técnica do alumnado.
- Práctica de conxunto.

6.1.3. **Avaliación**

O profesor avaliará aos seus alumnos tendo en conta os obxectivos, os criterios de avaliación e os mínimos esixibles establecidos nesta programación para o seu curso. A avaliación será continua, cualitativa e integradora e o profesor valorará de forma constante o progreso dos alumnos ao longo de todo o curso a través das clases semanais así como das probas puntuais realizadas.

Dada a progresividade da materia, a atención personalizada do alumnado na mesma, e a aplicación da avaliación continua, a cualificación en cada trimestre representará a valoración do progreso realizado ata ese momento. Polo tanto, a cualificación obtida no terceiro trimestre será a cualificación final do curso. Así podemos recoller tres tipos de avaliación:

- Avaliación inicial: realizada na primeira clase do curso. A metodoloxía empregada será a observación do profesor dos exercicios, ou pezas propostas nesta primeira clase.
- Avaliación continua: permite valorar a evolución do alumno a través da observación por parte do profesor da evolución semanal dos estudos, obras ou exercicios propostos.
- Avaliación puntual: realizada mediante probas que permiten avaliar determinados contidos puntuais na evolución do alumno.

Criterios de avaliación

- Empregar unha axeitada posición corporal na práctica instrumental que posibilite e favoreza a acción do conxunto brazo-antebrazo-dedos esquerdos sobre o diapasón, os dereitos sobre as cordas e a coordinación de ámbolos dous.
- Dixitar correctamente a man esquerda ata o traste quinto e a man dereita acorde co nivel das obras esixidas.
- Demostrar o coñecemento dos recursos e técnicas básicas da guitarra.
- Interpretar obras e estudos amosando a capacidade de aprendizaxe progresiva e individual.
- Interpretar en público, como solista obras representativas do seu nivel no instrumento, con seguridade e control da situación.

Mínimos esixibles

- Empregar unha axeitada posición do corpo e da guitarra na práctica instrumental.
- Coñecer o emprazamento das notas principais na primeira posición da guitarra.
- Interpretar un mínimo de catro obras ou estudos.
- 1ª Avaliación.
 - Empregar unha axeitada posición do corpo e da guitarra na práctica instrumental.
 - Coñecer o emprazamento das notas principais na primeira posición da guitarra.
- 2ª Avaliación.
 - Interpretar un mínimo de dúas obras ou estudos trimestre.
 - Coñecer o emprazamento das notas principais na primeira posición da guitarra.
- 3ª Avaliación.
 - Interpretar un mínimo de dúas obras ou estudos trimestre.
 - Coñecer o emprazamento das notas principais na primeira posición da guitarra.

Procedementos e ferramentas de avaliación

- Control individual da aprendizaxe mostrada nas clases semanais mediante a observación do profesor.
- Seguimento do rendemento, interacción e comportamento en grupo, nas diferentes actividades deseñadas en cada clase.
- Observación do grado de consecución dos obxectivos do curso a través de probas obxectivas deseñadas dende a especialidade.
- Exposición pública do traballo realizado mediante a participación nas audicións.

Criterios de cualificación

- Para o cálculo das cualificacións teranse en conta a seguinte ponderación:

Proba de Aula 80%	Audición 20%
-------------------	--------------

A proba de aula levarase a cabo mediante as seguintes ferramentas:

- Observación por parte do profesor da evolución das obras propostas.
- Observación por parte do profesor na adquisición dos contidos propostos para o curso.
- Proba puntual para avaliar a consecución dalgún dos obxectivos marcados para o curso.
- Para o cálculo das cualificacións de cada unha das partes terase en conta a seguinte ponderación:

Criterio Técnico 40%	Criterio Expresivo 40%	Criterio Actitudinal 20%
----------------------	------------------------	--------------------------

Dentro do criterio actitudinal están comprendidos os seguintes aspectos:

- Coidado do instrumento
- Implicación do alumno na práctica de grupo
- Coidado das uñas e outros aspectos corporais esenciais para a práctica do instrumento

No caso de que o alumno, por motivos debidamente xustificados, non puidera realizar a audición, a ponderación sería de un 100% para a proba de aula.

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

Para solicitar a concesión de ampliación de matrícula nesta materia o alumno deberá demostrar capacidade de traballo para o aproveitamento da ampliación así como ter superados os obxectivos e os contidos do curso na última clase antes da reunión da comisión que elevará dita solicitude ao consello escolar quen poderá conceder a dita ampliación.

Para verificar este cumprimento dos obxectivos o profesor poderá realizar, se así o considera necesario unha proba a semana anterior a proposta para ampliación de matrícula.

6.1.4. Medidas de recuperación

Dado o carácter progresivo da materia, tendo en conta a atención individualizada na mesma e a aplicación da avaliación continua, a recuperación das avaliacións suspensas integrarase dentro das actividades e probas programadas na seguinte avaliación ou poderá

contemplar actividades de reforzo dos aspectos que precisen mellora. Deste xeito, as avaliacións que no foran cualificadas positivamente consideraranse aprobadas se o alumno obtivera cualificación positiva na seguinte avaliación.

Para os alumnos que teñan a materia pendente de cursos anteriores realizarase un plan de traballo específico que contemple os obxectivos e contidos que aínda precisen ser superados ou mellorados e que poderá constar de actividades de reforzo, modificación das probas do curso ou probas complementarias.

Procedementos de recuperación ordinarios

Os alumnos que non poidan ser avaliados de maneira continua poderán realizar unha proba de avaliación puntual na que terán que demostrar acadar os mínimos esixibles contemplados para o curso. A proba realizarase sempre antes da avaliación do terceiro trimestre e no horario de clase do alumno.

A cualificación da proba obterase tendo en conta a seguinte ponderación:

- Aspectos técnicos 50%
- Aspectos expresivos 50%

Probas extraordinarias

Os alumnos que non obtiveron cualificación positiva na terceira avaliación poderán presentarse a unha proba extraordinaria en xuño . A dita proba consistirá na interpretación diante do tribunal de cinco pezas contempladas na programación do curso.

A cualificación da proba obterase tendo en conta a seguinte ponderación:

- Aspectos técnicos 50%
- Aspectos expresivos 50%

6.1.5. Recursos didácticos suxeridos

- Obras

Basic Pieces vol.1 do nº1 ata o 30

J. A. Muro

6.2. Curso: 2º Grao Elemental

6.2.1. Obxectivos

- Adoptar unha posición axeitada do corpo respecto do instrumento, que posibilite e favoreza a acción do conxunto brazo-antebrazo-dedos esquerdos sobre o diapasón, e dos dereitos sobre as cordas.
- Coñecer as características e as posibilidades sonoras do instrumento para conseguir un perfeccionamento continuo da calidade sonora e saber empregalo dentro das esixencias do nivel, tanto en interpretación individual coma na de conxunto.
- Interpretar un repertorio básico integrado por obras de diferentes épocas e estilos, dunha dificultade acorde a este nivel.
- Coñecer as posibilidades harmónicas do instrumento a partir do traballo de acordes e escalas axeitados ao nivel do alumno.

6.2.2. Contidos

- Desenvolvemento das funcións motoras que interveñen na execución guitarrística, e da súa adecuada coordinación.
- Desenvolvemento da habilidade de cada man e da sincronización de ambas.
- Desenvolvemento da sensibilidade auditiva, como factor fundamental para a obtención da calidade sonora.
- Afinación das cordas: iniciación.
- Desenvolvemento da distancia entre os dedos da man esquerda.
- Principios xerais da dixitación guitarrística e o seu desenvolvemento.
- Iniciación ao traballo da dinámica e da agónica.
- Coñecemento dos recursos básicos da guitarra.
- Iniciación a harmonía e a súa aplicación práctica no instrumento a partir do traballo de acordes e escalas axeitados ao nivel do alumno.

- Aprendizaxe das formas de ataque na man dereita para conseguir progresivamente unha calidade sonora adecuada e realizar planos simultáneos.
- Iniciación a comprensión das estruturas musicais.
- Harmónicos naturais.
- Adestramento permanente e progresivo da memoria.
- Adquisición de hábitos de estudo correctos.
- Selección progresiva en canto ao grao de dificultade de exercicios, estudos e obras do repertorio guitarrístico que se consideren útiles para o desenvolvemento conxunto da capacidade musical e técnica do alumnado.
- Práctica de conxunto.

6.2.3. **Avaliación**

O profesor avaliará aos seus alumnos tendo en conta os obxectivos, os criterios de avaliación e os mínimos esixibles establecidos nesta programación para o seu curso. A avaliación será continua, cualitativa e integradora e o profesor valorará de forma constante o progreso dos alumnos ao longo de todo o curso a través das clases semanais así como das probas puntuais realizadas.

Dada a progresividade da materia, a atención personalizada do alumnado na mesma, e a aplicación da avaliación continua, a cualificación en cada trimestre representará a valoración do progreso realizado ata ese momento. Polo tanto, a cualificación obtida no terceiro trimestre será a cualificación final do curso. Así podemos recoller tres tipos de avaliación:

- Avaliación inicial: realizada na primeira clase do curso.
- Avaliación continua: permite observar a evolución do alumno.
- Avaliación puntual: realizada mediante probas para avaliar determinados elementos puntuais na evolución do alumno.

Criterios de avaliación

- Empregar unha axeitada posición corporal na práctica instrumental que posibilate e favoreza a acción do conxunto brazo-antebrazo-dedos esquerdos sobre o diapasón, os dereitos sobre as cordas e a coordinación de ámbolos dous.
- Dixitar correctamente a man esquerda ata o traste sétimo e a man dereita acorde co nivel das obras esixidas.
- Demostrar o coñecemento dos recursos e técnicas básicas da guitarra.
- Interpretar seis obras ou estudos amosando a capacidade de aprendizaxe progresiva e individual.
- Interpretar en público, como solista e de memoria obras representativas do seu nivel no instrumento, con seguridade e control da situación.
- Ler textos a primeira vista con fluidez e comprensión acorde co nivel do alumno.
- Interpretar música de conxunto.

Mínimos esixibles

- Empregar unha axeitada posición do corpo e da guitarra na práctica instrumental.
- Demostrar o coñecemento dos recursos técnicos básicos da guitarra.
- Interpretar seis obras ou estudos amosando a capacidade de aprendizaxe progresiva e individual.
- 1ª Avaliación.
 - Empregar unha axeitada posición do corpo e da guitarra na práctica instrumental.
 - Coñecer o emprazamento das notas principais na primeira posición da guitarra.
 - Interpretar un mínimo de dúas obras ou estudos trimestre.
- 2ª Avaliación.
 - Interpretar un mínimo de dúas obras ou estudos trimestre.
 - Demostrar o coñecemento dos recursos técnicos básicos da guitarra.

- 3ª Avaliación.
- Interpretar un mínimo de dúas obras ou estudos trimestre.
- Demostrar o coñecemento dos recursos técnicos básicos da guitarra.

Procedementos e ferramentas de avaliación

- Control individual da aprendizaxe mostrada nas clases semanais mediante a observación do profesor.
- Seguimento do rendemento, interacción e comportamento en grupo, nas diferentes actividades deseñadas en cada clase.
- Observación do grado de consecución dos obxectivos do curso a través de probas obxectivas deseñadas dende a especialidade.
- Exposición pública do traballo realizado mediante a participación nas audicións.

Criterios de cualificación

- Para o cálculo das cualificacións teranse en conta a seguinte ponderación:

Proba de Aula 80%	Audición 20%
-------------------	--------------

A proba de aula levarase a cabo mediante as seguintes ferramentas:

- Observación por parte do profesor da evolución das obras propostas.
- Observación por parte do profesor na adquisición dos contidos propostos para o curso.
- Proba puntual para avaliar a consecución dalgún dos obxectivos marcados para o curso.
- Para o cálculo das cualificacións de cada unha das partes terase en conta a seguinte ponderación:

Criterio Técnico 40%	Criterio Expresivo 40%	Criterio Actitudinal 20%
----------------------	------------------------	--------------------------

Dentro do criterio actitudinal están comprendidos os seguintes aspectos:

- Coidado do instrumento
- Implicación do alumno na práctica de grupo

- Coidado das uñas e outros aspectos corporais esenciais para a práctica do insntrumento.

No caso de que o alumno, por motivos debidamente xustificados, non puidera realizar a audición, a ponderación sería de un 100% para a proba de aula.

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

Para solicitar a concesión de ampliación de matrícula nesta materia o alumno deberá demostrar capacidade de traballo para o aproveitamento da ampliación así como ter superados os obxectivos e os contidos do curso na última clase antes da reunión da comisión que elevará dita solicitude ao consello escolar quen poderá conceder a dita ampliación.

Para verificar este cumprimento dos obxectivos o profesor poderá realizar, se así o considera necesario unha proba a semana anterior a proposta para ampliación de matrícula.

6.2.4. Medidas de recuperación

Dado o carácter progresivo da materia, tendo en conta a atención individualizada na mesma e a aplicación da avaliación continua, a recuperación das avaliacións suspensas integrarase dentro das actividades e probas programadas na seguinte avaliación ou poderá contemplar actividades de reforzo dos aspectos que precisen mellora. Deste xeito, as avaliacións que no foran cualificadas positivamente consideraranse aprobadas se o alumno obtivera cualificación positiva na seguinte avaliación.

Para os alumnos que teñan a materia pendente de cursos anteriores realizarase un plan de traballo específico que contemple os obxectivos e contidos que aínda precisen ser superados ou mellorados e que poderá constar de actividades de reforzo, modificación das probas do curso ou probas complementarias.

Procedementos de recuperación ordinarios

Os alumnos que non poidan ser avaliados de maneira continua poderán realizar unha proba de avaliación puntual na que terán que demostrar acadar os mínimos esixibles contemplados para o curso. A proba realizarase sempre antes da avaliación do terceiro trimestre e no horario de clase do alumno.

A cualificación da proba obterase tendo en conta a seguinte ponderación:

- Aspectos técnicos 50%
- Aspectos expresivos 50%

Probas extraordinarias

Os alumnos que non obtiveron cualificación positiva na terceira avaliación poderán presentarse a unha proba extraordinaria en xuño. A dita proba consistirá na interpretación diante do tribunal de cinco pezas a elección do tribunal.

A cualificación da proba obterase tendo en conta a seguinte ponderación:

- Aspectos técnicos 50%
- Aspectos expresivos 50%

6.2.5. Recursos didácticos suxeridos

- Obras

Basic Pieces vol.1 do 30 en diante	J. A. Muro
Estudios sencillos nº 1	L. Brouwer
Le Papillon op.30 nº1	M. Giuliani
“Modern Times”: Preludio	J. Zenamon
“Modern Times”: Escalando	J. Zenamon

6.3. Curso: 3º Grao Elemental

6.3.1. Obxectivos

- Adoptar unha posición axeitada do corpo respecto do instrumento, que posibilite e favoreza a acción do conxunto brazo-antebrazo-dedos esquerdos sobre o diapasón, e dos dereitos sobre as cordas.
- Coñecer as características e as posibilidades sonoras do instrumento para conseguir un perfeccionamento continuo da calidade sonora e saber empregalo dentro das esixencias do nivel, tanto en interpretación individual coma na de conxunto.

- Coñecer as posibilidades harmónicas do instrumento a partir do traballo de acordes e escalas axeitados ao nivel do alumno.
- Interpretar un repertorio básico integrado por obras de diferentes épocas e estilos, dunha dificultade acorde a este nivel.

6.3.2. **Contidos**

- Percepción e desenvolvemento das funcións motoras que interveñen na execución guitarrística, e da súa adecuada coordinación.
- Desenvolvemento da habilidade de cada man e da sincronización de ambas.
- Desenvolvemento da sensibilidade auditiva, como factor fundamental para a obtención da calidade sonora.
- Desenvolvemento da distancia entre os dedos da man esquerda.
- Afinación das cordas.
- Traballo da dinámica e da agónica.
- Emprego das posibilidades tímbricas do instrumento.
- Coñecemento básico dos recursos da guitarra.
- Aprendizaxe das formas de ataque na man dereita para conseguir progresivamente unha calidade sonora adecuada e realizar planos simultáneos.
- Iniciación a comprensión das estruturas musicais nos seus niveis (motivos, temas, períodos, frases, sección, etc.), para chegar a unha interpretación consciente e non simplemente intuitiva.
- A harmonía e a súa aplicación práctica no instrumento a partir do traballo de acordes e escalas axeitados ao nivel do alumno.
- Harmónicos naturais.
- Adestramento permanente e progresivo da memoria.
- Adquisición de hábitos de estudo correctos.

- Selección progresiva en canto ao grao de dificultade de exercicios, estudos e obras do repertorio guitarrístico que se consideren útiles para o desenvolvemento conxunto da capacidade musical e técnica do alumnado.
- Práctica de conxunto.

6.3.3. **Avaliación**

O profesor avaliará aos seus alumnos tendo en conta os obxectivos, os criterios de avaliación e os mínimos esixibles establecidos nesta programación para o seu curso. A avaliación será continua, cualitativa e integradora e o profesor valorará de forma constante o progreso dos alumnos ao longo de todo o curso a través das clases semanais así como das probas puntuais realizadas.

Dada a progresividade da materia, a atención personalizada do alumnado na mesma, e a aplicación da avaliación continua, a cualificación en cada trimestre representará a valoración do progreso realizado ata ese momento. Polo tanto, a cualificación obtida no terceiro trimestre será a cualificación final do curso. Así podemos recoller tres tipos de avaliación:

- Avaliación inicial: realizada na primeira clase do curso.
- Avaliación continua: permite observar a evolución do alumno.
- Avaliación puntual: realizada mediante probas para avaliar determinados elementos puntuais na evolución do alumno.

Criterios de avaliación

- Empregar unha axeitada posición corporal na práctica instrumental que posibilite e favoreza a acción do conxunto brazo-antebrazo-dedos esquerdos sobre o diapasón, os dereitos sobre as cordas e a coordinación de ámbolos dous.
- Dixitar correctamente a man esquerda ata o traste noveno e a man dereita acorde co nivel das obras esixidas.
- Demostrar o coñecemento dos recursos e técnicas básicas da guitarra.
- Interpretar seis obras ou estudos amosando a capacidade de aprendizaxe progresiva e individual.

- Interpretar en público, como solista e de memoria obras representativas do seu nivel no instrumento, con seguridade e control da situación.
- Ler textos a primeira vista con fluidez e comprensión acorde co nivel do alumno.
- Interpretar música de conxunto.
- Describir logo dunha audición os trazos característicos das obras escoitadas.

Mínimos esixibles

- Empregar unha axeitada posición do corpo e da guitarra na práctica instrumental.
- Demostrar o coñecemento dos recursos técnicos básicos da guitarra.
- Interpretar seis obras ou estudos amosando a capacidade de aprendizaxe progresiva e individual.
- Interpretar un mínimo de dúas obras ou estudos por trimestre.
- Realizar un mínimo de dúas audición ó longo do curso.
- 1ª Avaliación.
 - Empregar unha axeitada posición do corpo e da guitarra na práctica instrumental.
 - Demostrar o coñecemento dos recursos técnicos básicos da guitarra.
 - Interpretar un mínimo de dúas obras ou estudos.
- 2ª Avaliación.
 - Empregar unha axeitada posición do corpo e da guitarra na práctica instrumental.
 - Demostrar o coñecemento dos recursos técnicos básicos da guitarra.
 - Interpretar un mínimo de dúas obras ou estudos.
- 3ª Avaliación.
 - Empregar unha axeitada posición do corpo e da guitarra na práctica instrumental.
 - Demostrar o coñecemento dos recursos técnicos básicos da guitarra.
 - Interpretar un mínimo de dúas obras ou estudos.

Procedementos e ferramentas de avaliación

- Control individual da aprendizaxe mostrada nas clases semanais mediante a observación do profesor.
- Seguimento do rendemento, interacción e comportamento en grupo, nas diferentes actividades deseñadas en cada clase.
- Observación do grado de consecución dos obxectivos do curso a través de probas obxectivas deseñadas dende a especialidade.
- Exposición pública do traballo realizado mediante a participación nas audicións.

Criterios de cualificación

- Para o cálculo das cualificacións teranse en conta a seguinte ponderación:

Proba de Aula 80%	Audición 20%
-------------------	--------------

A proba de aula levarase a cabo mediante as seguintes ferramentas:

- Observación por parte do profesor da evolución das obras propostas.
- Observación por parte do profesor na adquisición dos contidos propostos para o curso.
- Proba puntual para avaliar a consecución dalgún dos obxectivos marcados para o curso.

A proba de aula levarase a cabo mediante as seguintes ferramentas:

- Observación por parte do profesor da evolución das obras propostas.
- Observación por parte do profesor na adquisición dos contidos propostos para o curso.
- Para o cálculo das cualificacións de cada unha das partes terase en conta a seguinte ponderación:

Criterio Técnico 40%	Criterio Expresivo 40%	Criterio Actitudinal 20%
----------------------	------------------------	--------------------------

Dentro do criterio actitudinal están comprendidos os seguintes aspectos:

- Coidado do instrumento
- Implicación do alumno na práctica de grupo

- Coidado das uñas e outros aspectos corporais esenciais para a práctica do insntrumento

No caso de que o alumno, por motivos debidamente xustificados, non puidera realizar a audición, a ponderación sería de un 100% para a proba de aula.

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

Para solicitar a concesión de ampliación de matrícula nesta materia o alumno deberá demostrar capacidade de traballo para o aproveitamento da ampliación así como ter superados os obxectivos e os contidos do curso na última clase antes da reunión da comisión que elevará dita solicitude ao consello escolar quen poderá conceder a dita ampliación.

Para verificar este cumprimento dos obxectivos o profesor poderá realizar, se así o considera necesario unha proba a semana anterior a proposta para ampliación de matrícula.

6.3.4. Medidas de recuperación

Dado o carácter progresivo da materia, tendo en conta a atención individualizada na mesma e a aplicación da avaliación continua, a recuperación das avaliacións suspensas integrarase dentro das actividades e probas programadas na seguinte avaliación ou poderá contemplar actividades de reforzo dos aspectos que precisen mellora. Deste xeito, as avaliacións que no foran cualificadas positivamente consideraranse aprobadas se o alumno obtivera cualificación positiva na seguinte avaliación.

Para os alumnos que teñan a materia pendente de cursos anteriores realizarase un plan de traballo específico que contemple os obxectivos e contidos que aínda precisen ser superados ou mellorados e que poderá constar de actividades de reforzo, modificación das probas do curso ou probas complementarias.

Procedementos de recuperación ordinarios

Os alumnos que non poidan ser avaliados de maneira continua poderán realizar unha proba de avaliación puntual na que terán que demostrar acadar os mínimos esixibles contemplados para o curso. A proba realizarase sempre antes da avaliación do terceiro trimestre e no horario de clase do alumno.

A cualificación da proba obterase tendo en conta a seguinte ponderación:

- Aspectos técnicos 50%
- Aspectos expresivos 50%

Probas extraordinarias

Os alumnos que non obtiveron cualificación positiva na terceira avaliación poderán presentarse a unha proba extraordinaria en xuño. A dita proba consistirá na interpretación diante do tribunal de cinco pezas a elección do tribunal.

A cualificación da proba obterase tendo en conta a seguinte ponderación:

- Aspectos técnicos 50%
- Aspectos expresivos 50%

6.3.5. Recursos didácticos suxeridos

- Obras

Estudios sencillos nº 2-5	L. Brouwer
Le Papillon op.30 nº2-20	M. Giuliani
“Modern Times”: Arpérge	F. Kleynjans
“Modern Times”: Drones	G. Biberian
“Modern Times”: Viñeta II	E. Cordero
Paisaje	J. Zenamon

6.4. Curso: 4º Grao Elemental

6.4.1. Obxectivos

- Adoptar unha posición axeitada do corpo respecto do instrumento, que posibilite e favoreza a acción do conxunto brazo-antebrazo-dedos esquerdos sobre o diapasón, e dos dereitos sobre as cordas.
- Coñecer as características e as posibilidades sonoras do instrumento para conseguir un perfeccionamento continuo da calidade sonora e saber empregalo dentro das esixencias do nivel, tanto en interpretación individual coma na de conxunto.

- Coñecer as posibilidades harmónicas do instrumento a partir do traballo de acordes e escalas axeitados ao nivel do alumno.
- Interpretar un repertorio básico integrado por obras de diferentes épocas e estilos, dunha dificultade acorde a este nivel.

6.4.2. **Contidos**

- Percepción e desenvolvemento das funcións motoras que interveñen na execución guitarrística, e da súa adecuada coordinación.
- Desenvolvemento da habilidade de cada man e da sincronización de ambas.
- Desenvolvemento da sensibilidade auditiva, como factor fundamental para a obtención da calidade sonora.
- Afinación das cordas.
- Desenvolvemento da distancia entre os dedos da man esquerda.
- Principios xerais da dixitación guitarrística e o seu desenvolvemento, para expresar con maior claridade as ideas e os contidos musicais.
- Traballo da dinámica e da agónica.
- Emprego das posibilidades tímbricas do instrumento.
- Coñecemento básico dos recursos da guitarra.
- Aprendizaxe das formas de ataque na man dereita para conseguir progresivamente unha calidade sonora adecuada e realizar planos simultáneos.
- Iniciación a comprensión das estruturas musicais nos seus niveis (motivos, temas, períodos, frases, sección, etc.), para chegar a unha interpretación consciente e non simplemente intuitiva.
- Desenvolvemento dunha condución clara das voces en obras contrapuntísticas.
- A harmonía e a súa aplicación práctica no instrumento a partir do traballo de acordes e escalas axeitados ao nivel do alumno.
- Harmónicos naturais.

- Iniciación a grafía contemporánea.
- Adestramento permanente e progresivo da memoria.
- Adquisición de hábitos de estudo correctos.
- Selección progresiva en canto ao grao de dificultade de exercicios, estudos e obras do repertorio guitarrístico que se consideren útiles para o desenvolvemento conxunto da capacidade musical e técnica do alumnado.
- Práctica de conxunto.

6.4.3. **Avaliación**

O profesor avaliará aos seus alumnos tendo en conta os obxectivos, os criterios de avaliación e os mínimos esixibles establecidos nesta programación para o seu curso. A avaliación será continua, cualitativa e integradora e o profesor valorará de forma constante o progreso dos alumnos ao longo de todo o curso a través das clases semanais así como das probas puntuais realizadas.

Dada a progresividade da materia, a atención personalizada do alumnado na mesma, e a aplicación da avaliación continua, a cualificación en cada trimestre representará a valoración do progreso realizado ata ese momento. Polo tanto, a cualificación obtida no terceiro trimestre será a cualificación final do curso. Así podemos recoller tres tipos de avaliación:

- Avaliación inicial: realizada na primeira clase do curso.
- Avaliación continua: permite observar a evolución do alumno.
- Avaliación puntual: realizada mediante probas para avaliar determinados elementos puntuais na evolución do alumno.

Criterios de avaliación

- Empregar unha axeitada posición corporal na práctica instrumental que posibilite e favoreza a acción do conxunto brazo-antebrazo-dedos esquerdos sobre o diapasón, os dereitos sobre as cordas e a coordinación de ámbolos dous.
- Dixitar correctamente a man esquerda ata o traste doce e a man dereita acorde co nivel das obras esixidas.

- Demostrar o coñecemento dos recursos e técnicas básicas da guitarra.
- Interpretar tres estudos e tres obras amosando a capacidade de aprendizaxe progresiva e individual.
- Interpretar en público, como solista e de memoria obras representativas do seu nivel no instrumento, con seguridade e control da situación.
- Ler textos a primeira vista con fluidez e comprensión acorde co nivel do alumno.
- Interpretar música de conxunto.
- Describir logo dunha audición os trazos característicos das obras escoitadas.

Mínimos esixibles

- Empregar unha axeitada posición do corpo e da guitarra na práctica instrumental.
- Demostrar o coñecemento dos recursos técnicos básicos da guitarra.
- Interpretar tres estudos e tres obras amosando a capacidade de aprendizaxe progresiva e individual.
- Interpretar un mínimo de dúas obras ou estudos por trimestre.
- Realizar un mínimo de dúas audición ó longo do curso.
- 1ª Avaliación.
 - Empregar unha axeitada posición do corpo e da guitarra na práctica instrumental.
 - Demostrar o coñecemento dos recursos técnicos básicos da guitarra.
 - Interpretar un mínimo de dúas obras ou estudos.
- 2ª Avaliación.
 - Empregar unha axeitada posición do corpo e da guitarra na práctica instrumental.
 - Demostrar o coñecemento dos recursos técnicos básicos da guitarra.
 - Interpretar un mínimo de dúas obras ou estudos.
- 3ª Avaliación.

- Empregar unha axeitada posición do corpo e da guitarra na práctica instrumental.
- Demostrar o coñecemento dos recursos técnicos básicos da guitarra.
- Interpretar un mínimo de dúas obras ou estudos.

Procedementos e ferramentas de avaliación

- Control individual da aprendizaxe mostrada nas clases semanais mediante a observación do profesor.
- Seguimento do rendemento, interacción e comportamento en grupo, nas diferentes actividades deseñadas en cada clase.
- Observación do grado de consecución dos obxectivos do curso a través de probas obxectivas deseñadas dende a especialidade.
- Exposición pública do traballo realizado mediante a participación nas audicións.

Criterios de cualificación

- Para o cálculo das cualificacións teranse en conta a seguinte ponderación:

Proba de Aula 80%	Audición 20%
-------------------	--------------

A proba de aula levarase a cabo mediante as seguintes ferramentas:

- Observación por parte do profesor da evolución das obras propostas.
- Observación por parte do profesor na adquisición dos contidos propostos para o curso.
- Proba puntual para avaliar a consecución dalgún dos obxectivos marcados para o curso.
- Para o cálculo das cualificacións de cada unha das partes terase en conta a seguinte ponderación:

Criterio Técnico 40%	Criterio Expresivo 40%	Criterio Actitudinal 20%
----------------------	------------------------	--------------------------

Dentro do criterio actitudinal están comprendidos os seguintes aspectos:

- Coidado do instrumento
- Implicación do alumno na práctica de grupo

- Coidado das uñas e outros aspectos corporais esenciais para a práctica do insntrumento.

No caso de que o alumno, por motivos debidamente xustificados, non puidera realizar a audición, a ponderación sería de un 100% para a proba de aula.

6.4.4. Medidas de recuperación

Dado o carácter progresivo da materia, tendo en conta a atención individualizada na mesma e a aplicación da avaliación continua, a recuperación das avaliacións suspensas integrárase dentro das actividades e probas programadas na seguinte avaliación ou poderá contemplar actividades de reforzo dos aspectos que precisen mellora. Deste xeito, as avaliacións que no foran cualificadas positivamente consideraranse aprobadas se o alumno obtivera cualificación positiva na seguinte avaliación.

Para os alumnos que teñan a materia pendente de cursos anteriores realizarase un plan de traballo específico que contemple os obxectivos e contidos que aínda precisen ser superados ou mellorados e que poderá constar de actividades de reforzo, modificación das probas do curso ou probas complementarias.

Procedementos de recuperación ordinarios

Os alumnos que non poidan ser avaliados de maneira continua poderán realizar unha proba de avaliación puntual na que terán que demostrar acadar os mínimos esixibles contemplados para o curso. A proba realizarase sempre antes da avaliación do terceiro trimestre e no horario de clase do alumno.

A cualificación da proba obterase tendo en conta a seguinte ponderación:

- Aspectos técnicos 50%
- Aspectos expresivos 50%

Probas extraordinarias

Os alumnos que non obtiveron cualificación positiva na terceira avaliación poderán presentarse a unha proba extraordinaria de xuño. A dita proba consistirá na interpretación diante do tribunal de cinco pezas a elección do tribunal.

A cualificación da proba obterase tendo en conta a seguinte ponderación:

- Aspectos técnicos 50%
- Aspectos expresivos 50%

6.4.5. Recursos didácticos suxeridos

▪ Estudos	
“Estudios sencillos” nº 6-10	L. Brouwer
25 Estudios op.60 nº 1-8	M. Carcassi
24 Estudios op.48 1º-6	M. Giuliani
24 Exercices Livre I op.35 nº9	F. Sor
24 Exercices Livre II op. 35 nº13, 18, 22, 24	F. Sor
12 Estudios op.6 nº2	F. Sor
Sun song	B. Lester
▪ Renacemento	
Orlando Sleepth	J. Dowland
English Dance	J. Dowland
Mrs. Winter’s Jump	J. Dowland
Mrs. Nichols Almand	J. Dowland
Pavana muy llana para tañer	D. Pisador
▪ Barroco	
Sarabande Suite BWV 995	J. S. Bach

■ Clásico	
Le Papillon op. 30 nº21-32	M. Giuliani
■ Romántico	
Lágrima	F. Tárrega
Andantino en La mayor	F. Tárrega
Minueto op.3	J. Ferrer
Mi favorita	Anónimo
■ Siglo XX	
Preludio	J. Absil
Barcarola	J. Absil
“Modern Times”: Turquoise	N. Leclercq
“Modern Times”: Estudio a la cubana	E. Cordero
“Modern Times”: Estudio fugaz	E. Cordero
“Modern Times”: Viñeta criolla	E. Cordero
“Modern Times”: Autumn Mist	O. Hunt
“Modern Times”: Chanson du marin disparu	J. Zenamon
“Modern Times”: Recuerdo	J. Zenamon
“Modern Times”: Grekos	G. Zarb
Imaxes	P. Evangelista

6.5. Curso: 1º Grao Profesional

6.5.1. Obxectivos

- Perfeccionar o conxunto das técnica e as posibilidades sonoras e expresivas do instrumento, así como alcanzar e demostrar a sensibilidade auditiva necesaria para perfeccionar gradualmente a calidade sonora.
- Utilizar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para solucionar cuestións relacionadas coa interpretación: dixitación, articulación, fraseo, etc.
- Adquirir e aplicar progresivamente ferramentas e competencias para o desenvolvemento da memoria.
- Desenvolver a capacidade de lectura a primeira vista e aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para a improvisación co instrumento.
- Coñecer as posibilidades harmónicas do instrumento a partir do traballo de acordes e escalas axeitados ao nivel do alumno.
- Interpretar un repertorio que inclúa obras representativas das diversas épocas e estilos dunha dificultade adecuada a este nivel.

6.5.2. Contidos

- Estudo da dixitación e a súa problemática: dixitación de obras ou pasaxes polifónicas en relación coa condución das distintas voces.
- A gama de articulacións e modos de ataque.
- A dinámica e a súa precisión na realización das diversas indicacións que a ela se refire, e o equilibrio dos niveis e calidades de son resultantes.
- O fraseo e a súa adecuación aos diferentes estilos.
- A articulación como recurso construtivo do fraseo
- O vibrato e a súa adecuación a épocas e estilos

- Repertorio de obras de diferentes épocas e estilos.
- A memoria e o seu adestramento permanente e progresivo.
- A lectura á vista: Taboaduras de guitarra moderna.
- Audicións comparadas de grandes intérpretes para analizar de xeito crítico as características das súas diferentes versións.
- A harmonía e a súa aplicación práctica no instrumento a partir do traballo de acordes e escalas axeitados ao nivel do alumno.

6.5.3. Avaliación

O profesor avaliará aos seus alumnos tendo en conta os obxectivos, os criterios de avaliación e os mínimos esixibles establecidos nesta programación para o seu curso. A avaliación será continua, cualitativa e integradora e o profesor valorará de forma constante o progreso dos alumnos ao longo de todo o curso a través das clases semanais así como das probas puntuais realizadas.

Dada a progresividade da materia, a atención personalizada do alumnado na mesma, e a aplicación da avaliación continua, a cualificación en cada trimestre representará a valoración do progreso realizado ata ese momento. Polo tanto, a cualificación obtida no terceiro trimestre será a cualificación final do curso. Así podemos recoller tres tipos de avaliación:

- Avaliación inicial: realizada na primeira clase do curso.
- Avaliación continua: permite observar a evolución do alumno.
- Avaliación puntual: realizada mediante probas para avaliar determinados elementos puntuais na evolución do alumno.

Criterios de avaliación

- Demostrar a utilización do esforzo muscular, a respiración e relaxación adecuados ás exixencias da execución instrumental.
- Demostrar o dominio na execución de catro estudos e catro obras sen desligar os aspectos técnicos dos musicais.

- Demostrar sensibilidade auditiva na afinación e no uso das posibilidades sonoras do instrumento.
- Demostrar capacidade para abordar individualmente o estudo das obras de repertorio.
- Demostrar solvencia na lectura á primeira vista e capacidade progresiva na improvisación sobre o instrumento.
- Interpretar obras das distintas épocas e estilos.
- Interpretar de memoria obras do repertorio solista de acordo cos criterios do estilo correspondente.
- Demostrar a autonomía necesaria para abordar a interpretación dentro das marxes de flexibilidade que permita o texto musical.
- Mostrar unha autonomía progresivamente maior na resolución de problemas técnicos e interpretativos.
- Presentar en público un programa adecuado ao seu nivel demostrando capacidade comunicativa e calidade artística.

Mínimos esixibles

- Empregar unha axeitada técnica na práctica instrumental.
- Demostrar o coñecemento dos recursos técnicos básicos da guitarra.
- Interpretar dous estudos e catro obras de diferentes estilos, acordes coa listaxe proposta no apartado de recursos didácticos correspondente a este curso.
- Interpretar un mínimo de dúas obras ou estudos por trimestre.
- Realizar un mínimo de dúas audición ao longo do curso.
- 1ª Avaliación.
 - Empregar unha axeitada técnica na práctica instrumental.
 - Demostrar o coñecemento dos recursos técnicos básicos da guitarra.
 - Interpretar un mínimo de dúas obras ou estudos.

- 2ª Avaliación.
 - Empregar unha axeitada técnica na práctica instrumental.
 - Demostrar o coñecemento dos recursos técnicos básicos da guitarra.
 - Interpretar un mínimo de dúas obras ou estudos.
- 3ª Avaliación.
 - Empregar unha axeitada técnica na práctica instrumental.
 - Demostrar o coñecemento dos recursos técnicos básicos da guitarra.
 - Interpretar un mínimo de dúas obras ou estudos.

Procedementos e ferramentas de avaliación

- Control individual da aprendizaxe mostrada nas clases semanais mediante a observación do profesor.
- Seguimento do rendemento, interacción e comportamento en grupo, nas diferentes actividades deseñadas en cada clase.
- Observación do grado de consecución dos obxectivos do curso a través de probas obxectivas deseñadas dende a especialidade.
- Exposición pública do traballo realizado mediante a participación nas audicións.

Criterios de cualificación

- Para o cálculo das cualificacións teranse en conta a seguinte ponderación:

Proba de Aula 80%	Audición 20%
-------------------	--------------

A proba de aula levarase a cabo mediante as seguintes ferramentas:

- Observación por parte do profesor da evolución das obras propostas.
- Observación por parte do profesor na adquisición dos contidos propostos para o curso.
- Proba puntual para avaliar a consecución dalgún dos obxectivos marcados para o curso.
- Para o cálculo das cualificacións de cada unha das partes terase en conta a seguinte ponderación:

Criterio Técnico 40%	Criterio Expresivo 40%	Criterio Actitudinal 20%
----------------------	------------------------	--------------------------

Dentro do criterio actitudinal están comprendidos os seguintes aspectos:

- Coidado do instrumento
- Implicación do alumno na práctica de grupo
- Coidado das uñas e outros aspectos corporais esenciais para a práctica do insntrumento

No caso de que o alumno, por motivos debidamente xustificados, non puidera realizar a audición, a ponderación sería de un 100% para a proba de aula.

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

Para solicitar a concesión de ampliación de matrícula nesta materia o alumno deberá demostrar capacidade de traballo para o aproveitamento da ampliación así como ter superados os obxectivos e os contidos do curso na última clase antes da reunión da comisión que elevará dita solicitude ao consello escolar quen poderá conceder a dita ampliación.

Para verificar este cumprimento dos obxectivos o profesor poderá realizar, se así o considera necesario unha proba a semana anterior a proposta para ampliación de matrícula.

6.5.4. Medidas de recuperación

Dado o carácter progresivo da materia, tendo en conta a atención individualizada na mesma e a aplicación da avaliación continua, a recuperación das avaliacións suspensas integrarase dentro das actividades e probas programadas na seguinte avaliación ou poderá contemplar actividades de reforzo dos aspectos que precisen mellora. Deste xeito, as avaliacións que no foran cualificadas positivamente consideraranse aprobadas se o alumno obtivera cualificación positiva na seguinte avaliación.

Para os alumnos que teñan a materia pendente de cursos anteriores realizarase un plan de traballo específico que contemple os obxectivos e contidos que aínda precisen ser superados ou mellorados e que poderá constar de actividades de reforzo, modificación das probas do curso ou probas complementarias.

Procedementos de recuperación ordinarios

Os alumnos que non poidan ser avaliados de maneira continua poderán realizar unha proba de avaliación puntual na que terán que demostrar acadar os mínimos esixibles contemplados para o curso. A proba realizarase sempre antes da avaliación do terceiro trimestre e no horario de clase do alumno.

A cualificación da proba obterase tendo en conta a seguinte ponderación:

- Aspectos técnicos 50%
- Aspectos expresivos 50%

Probas extraordinarias

Os alumnos que non obtiveron cualificación positiva na terceira avaliación poderán presentarse a unha proba extraordinaria en xuño. A dita proba consistirá na interpretación diante do tribunal de cinco pezas a elección do tribunal.

A cualificación da proba obterase tendo en conta a seguinte ponderación:

- Aspectos técnicos 50%
- Aspectos expresivos 50%

6.5.5. Recursos didácticos suxeridos

■ Estudos	
“Estudios sencillos” nº12,15	L. Brouwer
25 Estudios op. 60 nº 9-13	M. Carcassi
25 Estudios op. 38 nº1, 2, 5	N. Coste
24 Estudios op. 48 nº7, 8	M. Giuliani
24 Exercices Livre I op.35 nº 11	F. Sor
24 Exercices Livre II op. 35 nº 17	F. Sor
■ Renacemento	

Pavanas I, II, IV	L. Milán
Round Batle Gaillard	J. Dowland
Can she excuse	J. Dowland
■ Barroco	
Torneo	G. Sanz
Batalla	G. Sanz
■ Clásico	
Allegretto op. 5 nº 12	M. Carcassi
Larghetto op. 241	F. Carulli
Preludios op 38 nº 1, 4	M. Giuliani
■ Romántico	
Adelita	F. Tárrega
■ Siglo XX primera mitad	
Preludios 1-4	M. M. Ponce
■ Siglo XX segunda mitad	
“Six Colours”: Arlequine	N. Leclerq
“Six Coulours”: Noir	N. Leclerq
“Six Coulours”: Cyclamen	N. Leclerq
“Modern Times”: Raggae sunrise	M. Byatt
“Modern Times”: Hangin’ around	M. Byatt

Imaxes	P. Evangelista
--------	----------------

6.6. Curso: 2º Grao Profesional

6.6.1. Obxectivos

- Perfeccionar o conxunto da técnica e as posibilidades sonoras e expresivas do instrumento, así como alcanzar e demostrar a sensibilidade auditiva necesaria para perfeccionar gradualmente a calidade sonora.
- Utilizar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para solucionar cuestións relacionadas coa interpretación: dixitación, articulación, fraseo, etc.
- Coñecer as diversas convencións interpretativas vixentes en distintos períodos da historia da música instrumental, especialmente as referidas á escritura rítmica ou á ornamentación.
- Adquirir e aplicar progresivamente ferramentas e competencias para o desenvolvemento da memoria.
- Desenvolver a capacidade de lectura a primeira vista e aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para a improvisación co instrumento.
- Coñecer as posibilidades harmónicas do instrumento a partir do traballo de acordes e escalas axeitados ao nivel do alumno.
- Interpretar un repertorio que inclúa obras representativas das diversas épocas e estilos dunha dificultade adecuada a este nivel.

6.6.2. Contidos

- A dinámica e a súa precisión na realización das diversas indicacións que a ela se refiren, e o equilibrio dos niveis e calidades de son resultantes.
- O fraseo e a súa adecuación aos diferentes estilos.

- Aplicación das regras de ornamentar ao repertorio da guitarra dacordo coas exigencias das distintas épocas e estilos: O renacemento.
- Harmónicos oitavados.
- Repertorio de obras de diferentes épocas e estilos.
- Tablatura renacentista: transcripción.
- A articulación como recurso construtivo do fraseo
- O vibrato e a súa adecuación a épocas e estilos
- A memoria e o seu adestramento permanente e progresivo.
- A lectura á vista. Estudo de acordes e escalas.
- Audicións comparadas de grandes intérpretes para analizar de xeito crítico as características das súas diferentes versións.
- A harmonía e a súa aplicación práctica no instrumento a partir do traballo de acordes e escalas axeitados ao nivel do alumno.

6.6.3. Avaliación

O profesor avaliará aos seus alumnos tendo en conta os obxectivos, os criterios de avaliación e os mínimos esixibles establecidos nesta programación para o seu curso. A avaliación será continua, cualitativa e integradora e o profesor valorará de forma constante o progreso dos alumnos ao longo de todo o curso a través das clases semanais así como das probas puntuais realizadas.

Dada a progresividade da materia, a atención personalizada do alumnado na mesma, e a aplicación da avaliación continua, a cualificación en cada trimestre representará a valoración do progreso realizado ata ese momento. Polo tanto, a cualificación obtida no terceiro trimestre será a cualificación final do curso. Así podemos recoller tres tipos de avaliación:

- Avaliación inicial: realizada na primeira clase do curso.
- Avaliación continua: permite observar a evolución do alumno.
- Avaliación puntual: realizada mediante probas para avaliar determinados elementos puntuais na evolución do alumno.

Criterios de avaliación

- Utilizar o esforzo muscular, a respiración e relaxación adecuados ás exixencias da execución instrumental.
- Demostrar o dominio na execución de catro estudos e catro obras sen desligar os aspectos técnicos dos musicais.
- Demostrar sensibilidade auditiva na afinación e no uso das posibilidades sonoras do instrumento.
- Demostrar capacidade para abordar individualmente o estudo das obras de repertorio.
- Demostrar solvencia na lectura á primeira vista e capacidade progresiva na improvisación sobre o instrumento.
- Interpretar obras das distintas épocas e estilos.
- Interpretar de memoria obras do repertorio solista de acordo cos criterios do estilo correspondente.
- Demostrar a autonomía necesaria para abordar a interpretación dentro das marxes de flexibilidade que permita o texto musical.
- Mostrar unha autonomía progresivamente maior na resolución de problemas técnicos e interpretativos.
- Presentar en público un programa adecuado ao seu nivel demostrando capacidade comunicativa e calidade artística.

Mínimos esixibles

- Empregar unha axeitada técnica na práctica instrumental.
- Demostrar o coñecemento dos recursos técnicos básicos da guitarra.
- Interpretar dous estudos e catro obras de diferentes estilos, acordes coa listaxe proposta no apartado de recursos didácticos correspondente a este curso.
- Interpretar un mínimo de dúas obras ou estudos por trimestre.

- Realizar un mínimo de dúas audición ao longo do curso.

1ª Avaliación.

- Empregar unha axeitada técnica na práctica instrumental.
- Demostrar o coñecemento dos recursos técnicos básicos da guitarra.
- Interpretar un mínimo de dúas obras ou estudos.

2ª Avaliación. Empregar unha axeitada técnica na práctica instrumental.

- Demostrar o coñecemento dos recursos técnicos básicos da guitarra.
- Interpretar un mínimo de dúas obras ou estudos.

3ª Avaliación.

- Empregar unha axeitada técnica na práctica instrumental.
- Demostrar o coñecemento dos recursos técnicos básicos da guitarra.
- Interpretar un mínimo de dúas obras ou estudos.

Procedementos e ferramentas de avaliación

- Control individual da aprendizaxe mostrada nas clases semanais mediante a observación do profesor.
- Seguimento do rendemento, interacción e comportamento en grupo, nas diferentes actividades deseñadas en cada clase.
- Observación do grado de consecución dos obxectivos do curso a través de probas obxectivas deseñadas dende a especialidade.
- Exposición pública do traballo realizado mediante a participación nas audicións.

Criterios de cualificación

- Para o cálculo das cualificacións teranse en conta a seguinte ponderación:

Proba de Aula 80%	Audición 20%
-------------------	--------------

A proba de aula levarase a cabo mediante as seguintes ferramentas:

- Observación por parte do profesor da evolución das obras propostas.
- Observación por parte do profesor na adquisición dos contidos propostos para o curso.
- Proba puntual para avaliar a consecución dalgún dos obxectivos marcados para o curso.
- Para o cálculo das cualificacións de cada unha das partes terase en conta a seguinte ponderación:

Criterio Técnico 40%	Criterio Expresivo 40%	Criterio Actitudinal 20%
----------------------	------------------------	--------------------------

Dentro do criterio actitudinal están comprendidos os seguintes aspectos:

- Coidado do instrumento.
- Implicación do alumno na práctica de grupo.
- Coidado das uñas e outros aspectos corporais esenciais para a práctica do instrumento.

No caso de que o alumno, por motivos debidamente xustificados, non puidera realizar a audición, a ponderación sería de un 100% para a proba de aula.

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

Para solicitar a concesión de ampliación de matrícula nesta materia o alumno deberá demostrar capacidade de traballo para o aproveitamento da ampliación así como ter superados os obxectivos e os contidos do curso na última clase antes da reunión da comisión que elevará dita solicitude ao consello escolar quen poderá conceder a dita ampliación.

Para verificar este cumprimento dos obxectivos o profesor poderá realizar, se así o considera necesario unha proba a semana anterior a proposta para ampliación de matrícula.

6.6.4. Medidas de recuperación

Dado o carácter progresivo da materia, tendo en conta a atención individualizada na mesma e a aplicación da avaliación continua, a recuperación das avaliacións suspensas integrarase dentro das actividades e probas programadas na seguinte avaliación ou poderá contemplar actividades de reforzo dos aspectos que precisen mellora. Deste xeito, as

avaliacións que no foran cualificadas positivamente consideraranse aprobadas se o alumno obtivera cualificación positiva na seguinte avaliación.

Para os alumnos que teñan a materia pendente de cursos anteriores realizarase un plan de traballo específico que contemple os obxectivos e contidos que aínda precisen ser superados ou mellorados e que poderá constar de actividades de reforzo, modificación das probas do curso ou probas complementarias.

Procedementos de recuperación ordinarios

Os alumnos que non poidan ser avaliados de maneira continua poderán realizar unha proba de avaliación puntual na que terán que demostrar acadar os mínimos esixibles contemplados para o curso. A proba realizarase sempre antes da avaliación do terceiro trimestre e no horario de clase do alumno.

A cualificación da proba obterase tendo en conta a seguinte ponderación:

- Aspectos técnicos 50%
- Aspectos expresivos 50%

Probas extraordinarias

Os alumnos que non obtiveron cualificación positiva na terceira avaliación poderán presentarse a unha proba extraordinaria en xuño. A dita proba consistirá na interpretación diante do tribunal de cinco pezas a elección do tribunal.

A cualificación da proba obterase tendo en conta a seguinte ponderación:

- Aspectos técnicos 50%
- Aspectos expresivos 50%

6.6.5. Recursos didácticos suxeridos

▪ Estudos	
“Estudios sencillos” nº 11, 14 25 Estudios op. 38 nº 3, 4, 6	L. Brouwer N. Coste

24 Estudios op. 48 nº 9, 10	M. Giuliani
25 Estudios op. 60 nº 14-18	M. Carcassi
12 Estudios op.6 nº 1, 4, 8	F. Sor
24 Exercices Livre I op. 31 nº21	F. Sor
24 Exercices Livre II op. 35 nº16	F. Sor
In gentle mode	B. Lester
■ Renacemento	
Pavanas III, V, VI	L. Milán
■ Barroco	
Sarabande BWV 1002	J. S. Bach
Double BWV 1002	J. S. Bach
Pasacalles	G. Sanz
Gallarda	G. Sanz
Zarabanda	G. Sanz
■ Clásico	
“Giulianate op. 148”: I. L’resoluzione	M. Giuliani
“Giulianate op. 148”: III. L’amoroso	M. Giuliani
“Giulianate op. 148”: IV Sentimentale	M. Giuliani
“Giulianate op. 148”: VII L’melancolía	M. Giuliani
Six petites pieces op. 32	F. Sor
■ Romántico	

Preludios I, V Pavana	F. Tárrega F. Tárrega
▪ Siglo XX primeira mitad	
Preludios 5-8 Burgalesa Romance de los pinos	M. M. Ponce F. M. Torroba F. M. Torroba
▪ Siglo XX segunda mitad	
“Modern Times”: Viñeta criolla III Imaxes And I Love Her, Across The Universe, The Long and Winding Road	E. Cordero P. Evangelista Lennon & McCartney Arr: Pepe Evangelista

6.7. Curso: 3º Grao Profesional

6.7.1. Obxectivos

- Perfeccionar o conxunto da técnica e as posibilidades sonoras e expresivas do instrumento, así como alcanzar e demostrar a sensibilidade auditiva necesaria para perfeccionar gradualmente a calidade sonora.
- Utilizar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para solucionar cuestións relacionadas coa interpretación: dixitación, articulación, fraseo, etc.
- Coñecer as diversas convencións interpretativas vixentes en distintos períodos da historia da música instrumental, especialmente as referidas á escritura rítmica ou á ornamentación.

- Adquirir e aplicar progresivamente ferramentas e competencias para o desenvolvemento da memoria.
- Desenvolver a capacidade de lectura a primeira vista e aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para a improvisación co instrumento.
- Coñecer as posibilidades harmónicas do instrumento a partir do traballo de acordes e escalas axeitados ao nivel do alumno.
- Interpretar un repertorio que inclúa obras representativas das diversas épocas e estilos dunha dificultade adecuada a este nivel.

6.7.2. Contidos

- A dixitación e a súa problemática: dixitación de obras ou pasaxes polifónicas en relación coa condución das distintas voces.
- A gama de articulacións e modos de ataque.
- A dinámica e a súa precisión na realización das diversas indicacións que a ela se refire, e o equilibrio dos niveis e calidades de son resultantes.
- O fraseo e a súa adecuación aos diferentes estilos.
- As regras de ornamentar ao repertorio da guitarra de acordo coas exixencias das distintas épocas e estilos: O renacemento.
- Os efectos característicos do instrumento (timbres, percusión, etc.).
- Harmónicos oitavados.
- Repertorio de obras de diferentes épocas e estilos.
- Tablatura renacentista.
- A articulación como recurso construtivo do fraseo
- O vibrato e a súa adecuación a épocas e estilos
- Iniciación á interpretación de música contemporánea e ao coñecemento das súas grafías e efectos.

- A memoria e o seu adestramento permanente e progresivo.
- A lectura á vista. Estudo de acordes e escalas.
- Audicións comparadas de grandes intérpretes para analizar de xeito crítico as características das súas diferentes versión.
- A harmonía e a súa aplicación práctica no instrumento a partir do traballo de acordes e escalas axeitados ao nivel do alumno.

6.7.3. **Avaliación**

O profesor avaliará aos seus alumnos tendo en conta os obxectivos, os criterios de avaliación e os mínimos esixibles establecidos nesta programación para o seu curso. A avaliación será continua, cualitativa e integradora e o profesor valorará de forma constante o progreso dos alumnos ao longo de todo o curso a través das clases semanais así como das probas puntuais realizadas.

Dada a progresividade da materia, a atención personalizada do alumnado na mesma, e a aplicación da avaliación continua, a cualificación en cada trimestre representará a valoración do progreso realizado ata ese momento. Polo tanto, a cualificación obtida no terceiro trimestre será a cualificación final do curso. Así podemos recoller tres tipos de avaliación:

- Avaliación inicial: realizada na primeira clase do curso.
- Avaliación continua: permite observar a evolución do alumno.
- Avaliación puntual: realizada mediante probas que sirven para avaliar determinados elementos puntuais na evolución do alumno.

Criterios de avaliación

- Utilizar o esforzo muscular, a respiración e relaxación adecuados ás exixencias da execución instrumental.
- Demostrar o dominio na execución de tres estudos e cinco obras sen desligar os aspectos técnicos dos musicais.
- Demostrar sensibilidade auditiva na afinación e no uso das posibilidades sonoras do instrumento.

- Demostrar capacidade para abordar individualmente o estudo das obras de repertorio.
- Demostrar solvencia na lectura á primeira vista e capacidade progresiva na improvisación sobre o instrumento.
- Interpretar obras das distintas épocas e estilos.
- Interpretar de memoria obras do repertorio solista de acordo cos criterios do estilo correspondente.
- Demostrar a autonomía necesaria para abordar a interpretación dentro das marxes de flexibilidade que permita o texto musical.
- Mostrar unha autonomía progresivamente maior na resolución de problemas técnicos e interpretativos.
- Presentar en público un programa adecuado ao seu nivel demostrando capacidade comunicativa e calidade artística.

Mínimos esixibles

- Empregar unha axeitada técnica na práctica instrumental.
- Demostrar o coñecemento dos recursos técnicos básicos da guitarra.
- Interpretar dous estudos e catro obras de diferentes estilos, acordes coa listaxe proposta no apartado de recursos didácticos correspondente a este curso.
- Interpretar un mínimo de dúas obras ou estudos por trimestre.
- Realizar un mínimo de dúas audición ao longo do curso.

1ª Avaliación.

- Empregar unha axeitada técnica na práctica instrumental.
- Demostrar o coñecemento dos recursos técnicos básicos da guitarra.
- Interpretar un mínimo de dúas obras ou estudos.

2ª Avaliación.

- Empregar unha axeitada técnica na práctica instrumental.
- Demostrar o coñecemento dos recursos técnicos básicos da guitarra.
- Interpretar un mínimo de dúas obras ou estudos.

3ª Avaliación.

- Empregar unha axeitada técnica na práctica instrumental.
- Demostrar o coñecemento dos recursos técnicos básicos da guitarra.
- Interpretar un mínimo de dúas obras ou estudos.

Procedementos e ferramentas de avaliación

- Control individual da aprendizaxe mostrada nas clases semanais mediante a observación do profesor.
- Seguimento do rendemento, interacción e comportamento en grupo, nas diferentes actividades deseñadas en cada clase.
- Observación do grado de consecución dos obxectivos do curso a través de probas obxectivas deseñadas dende a especialidade.
- Exposición pública do traballo realizado mediante a participación nas audicións.

Criterios de cualificación

- Para o cálculo das cualificacións teranse en conta a seguinte ponderación:

Proba de Aula 80%	Audición 20%
-------------------	--------------

A proba de aula levarase a cabo mediante as seguintes ferramentas:

- Observación por parte do profesor da evolución das obras propostas.
- Observación por parte do profesor na adquisición dos contidos propostos para o curso.
- Proba puntual para avaliar a consecución dalgún dos obxectivos marcados para o curso.
- Para o cálculo das cualificacións de cada unha das partes terase en conta a seguinte ponderación:

Criterio Técnico 40%	Criterio Expresivo 40%	Criterio Actitudinal 20%
----------------------	------------------------	--------------------------

Dentro do criterio actitudinal están comprendidos os seguintes aspectos:

- Coidado do instrumento.
- Implicación do alumno na práctica de grupo.
- Coidado das uñas e outros aspectos corporais esenciais para a práctica do instrumento.

No caso de que o alumno, por motivos debidamente xustificados, non puidera realizar a audición, a ponderación sería de un 100% para a proba de aula.

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

Para solicitar a concesión de ampliación de matrícula nesta materia o alumno deberá demostrar capacidade de traballo para o aproveitamento da ampliación así como ter superados os obxectivos e os contidos do curso na última clase antes da reunión da comisión que elevará dita solicitude ao consello escolar quen poderá conceder a dita ampliación.

Para verificar este cumprimento dos obxectivos o profesor poderá realizar, se así o considera necesario unha proba a semana anterior a proposta para ampliación de matrícula.

6.7.4. Medidas de recuperación

Dado o carácter progresivo da materia, tendo en conta a atención individualizada na mesma e a aplicación da avaliación continua, a recuperación das avaliacións suspensas integrárase dentro das actividades e probas programadas na seguinte avaliación ou poderá contemplar actividades de reforzo dos aspectos que precisen mellora. Deste xeito, as avaliacións que no foran cualificadas positivamente consideraranse aprobadas se o alumno obtivera cualificación positiva na seguinte avaliación.

Para os alumnos que teñan a materia pendente de cursos anteriores realizarase un plan de traballo específico que contemple os obxectivos e contidos que aínda precisen ser superados ou mellorados e que poderá constar de actividades de reforzo, modificación das probas do curso ou probas complementarias.

Procedementos de recuperación ordinarios

Os alumnos que non poidan ser avaliados de maneira continua poderán realizar unha proba de avaliación puntual na que terán que demostrar acadar os mínimos esixibles contemplados para o curso. A proba realizarase sempre antes da avaliación do terceiro trimestre e no horario de clase do alumno.

A cualificación da proba obterase tendo en conta a seguinte ponderación:

- Aspectos técnicos 50%
- Aspectos expresivos 50%

Probas extraordinarias

Os alumnos que non obtiveron cualificación positiva na terceira avaliación poderán presentarse a unha proba extraordinaria en xuño. A dita proba consistirá na interpretación diante do tribunal de cinco pezas a elección do tribunal.

A cualificación da proba obterase tendo en conta a seguinte ponderación:

- Aspectos técnicos 50%
- Aspectos expresivos 50%

6.7.5. Recursos didácticos suxeridos

■ Estudos	
“Estudios sencillos” nº13, 16	L. Brouwer
25 Estudios op. 38 nº7-14	N. Coste
24 Estudios op. 48 nº11-13, 15-17	M. Giuliani
12 Estudios op. 6 nº11	F. Sor
24 Exercices Livre II op. 31 nº15, 20	F. Sor
25 Estudios op. 60 nº 19,20	M. Carcassi
■ Renacemento	

Pavana y Gallarda de Aleixandre	A. Mudarra
Romanesca	A. Mudarra
Diferencias sobre Guárdame las Vacas	L. D. Narváez
Canción del Emperador	L. D. Narváez
Melancholy Gaillard	J. Dowland
■ Barroco	
Gavota BWV 995	J. S. Bach
Preludio BWV 999	J. S. Bach
Sarabanda BWV 997	J. S. Bach
Double de la Allemada BWV1002	J. S. Bach
Bourrée BWV 996	J. S. Bach
Suite en Mi menor	L. Roncalli
Suite en Sol mayor	L. Roncalli
■ Clásico	
Nocturnos op. 4	J. K. Mertz
“Giulianate op. 148”: II Lo Scherzo	M. Giuliani
“Giulianate op. 148”: IV Giocoso	M. Giuliani
“Giulianate op. 148”: V L’armonia	M. Giuliani
“Giulianate op. 148”: VIII L’alegría	M. Giuliani
Op. 13 nº5	F. Sor
Sadness	S. Pratten

A lost love	S. Pratten
Lament	S. Pratten
■ Romántico	
Vals	F. Tárrega
■ Siglo XX primera mitad	
Villancico de navidad	A. Barrios
Confesión-Romanza	A. Barrios
Diez canciones populares catalanas (tocar 1)	M. Llobet
Preludio nº3	H. Villa-Lobos
Mazurka-Chôro	H. Villa-Lobos
El Marabino	A. Lauro
Preludios 9-12	M. M. Ponce
■ Siglo XX segunda mitad	
Imaxes	P. Evangelista
El jardín de los lagartos	E. Codero
Chanson pour Delphine	F. Kleynjans
Horizons	Steve Hackett
	Arr: Pepe Evangelista
And I Love Her, Across The Universe, The Long and Winding Road	Lennon & McCartney
	Arr: Pepe Evangelista

6.8. Curso: 4º Grao Profesional

6.8.1. Obxectivos

- Dominar no seu conxunto a técnica e as posibilidades sonoras e expresivas do instrumento, así como alcanzar e demostrar a sensibilidade auditiva necesaria para perfeccionar gradualmente a calidade sonora.
- Utilizar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para solucionar cuestións relacionadas coa interpretación: dixitación, articulación, fraseo, etc.
- Coñecer as diversas convencións interpretativas vixentes en distintos períodos da historia da música instrumental, especialmente as referidas á escritura rítmica ou á ornamentación.
- Adquirir e aplicar progresivamente ferramentas e competencias para o desenvolvemento da memoria.
- Desenvolver a capacidade de lectura a primeira vista e aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para a improvisación co instrumento.
- Coñecer as posibilidades harmónicas do instrumento a partir do traballo de acordes e escalas axeitados ao nivel do alumno.
- Interpretar un repertorio que inclúa obras representativas das diversas épocas e estilos dunha dificultade adecuada a este nivel.

6.8.2. Contidos

- Estudo da dixitación e a súa problemática: dixitación de obras ou pasaxes polifónicas en relación coa condución das distintas voces. Perfeccionamento de toda a gama de articulacións e modos de ataque.
- A dinámica e a súa precisión na realización das diversas indicacións que a ela se refire, e o equilibrio dos niveis e calidades de son resultantes.
- O fraseo e a súa adecuación aos diferentes estilos.

- As regras de ornamentar ao repertorio da guitarra de acordo coas exigencias das distintas épocas e estilos: O barroco.
- Os efectos característicos do instrumento (timbres, percusión, etc.). Harmónicos oitavados.
- Repertorio de obras de diferentes épocas e estilos.
- Iniciación á interpretación de música contemporánea e ao coñecemento das súas grafías e efectos.
- A memoria e o seu adestramento permanente e progresivo.
- Tablaturas.
- A articulación como recurso constructivo do fraseo
- O vibrato e a súa adecuación a épocas e estilos
- A lectura á vista. Estudo de acordes e escalas.
- Audicións comparadas de grandes intérpretes para analizar de xeito crítico as características das súas diferentes versións.
- A harmonía e a súa aplicación práctica no instrumento a partir do traballo de acordes e escalas axeitados ao nivel do alumno.

6.8.3. **Avaliación**

O profesor avaliará aos seus alumnos tendo en conta os obxectivos, os criterios de avaliación e os mínimos esixibles establecidos nesta programación para o seu curso. A avaliación será continua, cualitativa e integradora e o profesor valorará de forma constante o progreso dos alumnos ao longo de todo o curso a través das clases semanais así como das probas puntuais realizadas.

Dada a progresividade da materia, a atención personalizada do alumnado na mesma, e a aplicación da avaliación continua, a cualificación en cada trimestre representará a valoración do progreso realizado ata ese momento. Polo tanto, a cualificación obtida no terceiro trimestre será a cualificación final do curso. Así podemos recoller tres tipos de avaliación:

- Avaliación inicial: realizada na primeira clase do curso.

- Avaliación continua: permite observar a evolución do alumno.
- Avaliación puntual: realizada mediante probas que sireven para avaliar determinados elementos puntuais na evolución do alumno.

Criterios de avaliación

- Utilizar o esforzo muscular, a respiración e relaxación adecuados ás exixencias da execución instrumental.
- Demostrar o dominio na execución de tres estudos e cinco obras sen desligar os aspectos técnicos dos musicais.
- Demostrar sensibilidade auditiva na afinación e no uso das posibilidades sonoras do instrumento.
- Demostrar capacidade para abordar individualmente o estudo das obras de repertorio.
- Demostrar solvencia na lectura á primeira vista e capacidade progresiva na improvisación sobre o instrumento.
- Interpretar obras das distintas épocas e estilos.
- Interpretar de memoria obras do repertorio solista de acordo cos criterios do estilo correspondente.
- Demostrar a autonomía necesaria para abordar a interpretación dentro das marxes de flexibilidade que permita o texto musical.
- Mostrar unha autonomía progresivamente maior na resolución de problemas técnicos e interpretativos.
- Presentar en público un programa adecuado ao seu nivel demostrando capacidade comunicativa e calidade artística.

Mínimos esixibles

- Empregar unha axeitada técnica na práctica instrumental.
- Demostrar o coñecemento dos recursos técnicos básicos da guitarra.

- Interpretar dous estudos e catro obras de diferentes estilos, acordes coa listaxe proposta no apartado de recursos didácticos correspondente a este curso.
- Interpretar un mínimo de dúas obras ou estudos por trimestre.
- Realizar un mínimo de dúas audición ó longo do curso.

1ª Avaliación.

- Empregar unha axeitada técnica na práctica instrumental.
- Demostrar o coñecemento dos recursos técnicos básicos da guitarra.
- Interpretar un mínimo de dúas obras ou estudos.

2ª Avaliación.

- Empregar unha axeitada técnica na práctica instrumental.
- Demostrar o coñecemento dos recursos técnicos básicos da guitarra.
- Interpretar un mínimo de dúas obras ou estudos.

3ª Avaliación.

- Empregar unha axeitada técnica na práctica instrumental.
- Demostrar o coñecemento dos recursos técnicos básicos da guitarra.
- Interpretar un mínimo de dúas obras ou estudos.

Procedementos e ferramentas de avaliación

- Control individual da aprendizaxe mostrada nas clases semanais mediante a observación do profesor.
- Seguimento do rendemento, interacción e comportamento en grupo, nas diferentes actividades deseñadas en cada clase.
- Observación do grado de consecución dos obxectivos do curso a través de probas obxectivas deseñadas dende a especialidade.
- Exposición pública do traballo realizado mediante a participación nas audicións.

Criterios de cualificación

- Para o cálculo das cualificacións teranse en conta a seguinte ponderación:

Proba de Aula 80%	Audición 20%
-------------------	--------------

A proba de aula levarase a cabo mediante as seguintes ferramentas:

- Observación por parte do profesor da evolución das obras propostas.
- Observación por parte do profesor na adquisición dos contidos propostos para o curso.
- Proba puntual para avaliar a consecución dalgún dos obxectivos marcados para o curso.
- Para o cálculo das cualificacións de cada unha das partes terase en conta a seguinte ponderación:

Criterio Técnico 40%	Criterio Expresivo 40%	Criterio Actitudinal 20%
----------------------	------------------------	--------------------------

Dentro do criterio actitudinal están comprendidos os seguintes aspectos:

- Coidado do instrumento.
- Implicación do alumno na práctica de grupo.
- Coidado das uñas e outros aspectos corporais esenciais para a práctica do instrumento.

No caso de que o alumno, por motivos debidamente xustificados, non puidera realizar a audición, a ponderación sería de un 100% para a proba de aula.

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

Para solicitar a concesión de ampliación de matrícula nesta materia o alumno deberá demostrar capacidade de traballo para o aproveitamento da ampliación así como ter superados os obxectivos e os contidos do curso na última clase antes da reunión da comisión que elevará dita solicitude ao consello escolar quen poderá conceder a dita ampliación.

Para verificar este cumprimento dos obxectivos o profesor poderá realizar, se así o considera necesario unha proba a semana anterior a proposta para ampliación de matrícula.

6.8.4. Medidas de recuperación

Dado o carácter progresivo da materia, tendo en conta a atención individualizada na mesma e a aplicación da avaliación continua, a recuperación das avaliacións suspensas integrárase dentro das actividades e probas programadas na seguinte avaliación ou poderá contemplar actividades de reforzo dos aspectos que precisen mellora. Deste xeito, as avaliacións que no foran cualificadas positivamente consideraranse aprobadas se o alumno obtivera cualificación positiva na seguinte avaliación.

Para os alumnos que teñan a materia pendente de cursos anteriores realízase un plan de traballo específico que contemple os obxectivos e contidos que aínda precisen ser superados ou mellorados e que poderá constar de actividades de reforzo, modificación das probas do curso ou probas complementarias.

Procedementos de recuperación ordinarios

Os alumnos que non poidan ser avaliados de maneira continua poderán realizar unha proba de avaliación puntual na que terán que demostrar acadar os mínimos esixibles contemplados para o curso. A proba realízase sempre antes da avaliación do terceiro trimestre e no horario de clase do alumno.

A cualificación da proba obtérase tendo en conta a seguinte ponderación:

- Aspectos técnicos 50%
- Aspectos expresivos 50%

Probas extraordinarias

Os alumnos que non obtiveron cualificación positiva na terceira avaliación poderán presentarse a unha proba extraordinaria en xuño. A dita proba consistirá na interpretación diante do tribunal de cinco pezas a elección do tribunal.

A cualificación da proba obtérase tendo en conta a seguinte ponderación:

- Aspectos técnicos 50%
- Aspectos expresivos 50%

6.8.5. Recursos didáctico suxeridos

Estudos	
“Estudios sencillos”: 17, 18	L. Brouwer
25 Estudios op. 60 nº22-25	M. Carcassi
25 Estudios op.38 nº 15, 16, 19, 23	N. Coste
24 Estudios op.48 nº 14, 18, 19, 20 y 22-24	M. Giuliani
12 Estudios op.6 nº 3, 9	F. Sor
12 Estudios op. 29 nº 8	F. Sor
24 Exercices Livre II op.31 nº16, 19	F. Sor
Renacemento	
Diferencia de Conde Claros	A. Mudarra
The Frog Gaillard	J.Dowland
Barroco	
Sonata L. 238	D. Scarlatti
Courante BWV1002	J. S. Bach
Allemande BWV 996	J. S. Bach
Sarabande BWV 997	J. S. Bach
Preludio BWV 998	J. S. Bach
Gavota BWV 1006	J. S. Bach
Clásico	

Variaciones Mignones	J. K. Mertz
Andante Largo op.5 nº5	F. Sor
Tema y variaciones op.11 nº1	F. Sor
Forgotten	S. Pratten
■ Romántico	
Mazurka en Sol	F. Tárrega
Las dos hermanitas	F. Tárrega
Rosita	F. Tárrega
Maria-Gavota	F. Tárrega
■ Siglo XX primera mitad	
Barcarola	A. Barrios
Julia Florida	A. Barrios
Preludio en do menor	A. Barrios
Diez canciones populares catalanas(tocar 1)	M. Llobet
Suite popular brasileña (excepto mazurka)	H. Villa-Lobos
Preludio nº 4	H. Villa-Lobos
Chôro nº1	H. Villa-Lobos
Vals	M. M. Ponce
Preludios nº 13-16	M. M. Ponce
Castillo de Torija	F. M. Torroba

Odeón	E. Nazareth
Cavatina	S. Myers
Siglo XX segunda mitad	
Campero	A. Piazzolla
Milonga del ángel	A. Piazzolla
Imaxes	P. Evangelista
Danza Característica	L. Brouwer
And I Love Her, Across The Universe, The Long and Winding Road	Lennon & McCartney Arr: Pepe Evangelista

6.9. Curso: 5º Grao Profesional

6.9.1. Obxectivos

- Dominar no seu conxunto a técnica e as posibilidades sonoras e expresivas do instrumento, así como alcanzar e demostrar a sensibilidade auditiva necesaria para perfeccionar gradualmente a calidade sonora.
- Utilizar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para solucionar cuestións relacionadas coa interpretación: dixitación, articulación, fraseo, etc.
- Coñecer as diversas convencións interpretativas vixentes en distintos períodos da historia da música instrumental, especialmente as referidas á escritura rítmica ou á ornamentación.
- Adquirir e aplicar progresivamente ferramentas e competencias para o desenvolvemento da memoria.

- Desenvolver a capacidade de lectura a primeira vista e aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para a improvisación co instrumento.
- Coñecer as posibilidades harmónicas do instrumento a partir do traballo de acordes e escalas axeitados ao nivel do alumno.
- Interpretar un repertorio que inclúa obras representativas das diversas épocas e estilos dunha dificultade adecuada a este nivel.
- Practicar a música de conxunto, integrándose en formacións camerísticas de diversa configuración.

6.9.2. Contidos

- Estudo da dicitación e a súa problemática: dicitación de obras ou pasaxes polifónicas en relación coa condución das distintas voces. Perfeccionamento de toda a gama de articulacións e modos de ataque.
- A dinámica e a súa precisión na realización das diversas indicacións que a ela se refire, e o equilibrio dos niveis e calidades de son resultantes.
- O fraseo e a súa adecuación aos diferentes estilos.
- As regras de ornamentar ao repertorio da guitarra de acordo coas exixencias das distintas épocas e estilos: O barroco
- Os efectos característicos do instrumento (timbres, percusión, etc.). Harmónicos oitavados.
- Repertorio de obras de diferentes épocas e estilos.
- Tablatura.
- Iniciación á interpretación de música contemporánea e ao coñecemento das súas grafías e efectos.
- A memoria e o seu adestramento permanente e progresivo.
- A articulación como recurso construtivo do fraseo

- O vibrato e a súa adecuación a épocas e estilos.
- A lectura á vista. Estudo de acordes e escalas: Cifrado americano.
- Audicións comparadas de grandes intérpretes para analizar de xeito crítico as características das súas diferentes versións.
- Práctica de conxunto.
- A harmonía e a súa aplicación práctica no instrumento a partir do traballo de acordes e escalas axeitados ao nivel do alumno.

6.9.3. Avaliación

O profesor avaliará aos seus alumnos tendo en conta os obxectivos, os criterios de avaliación e os mínimos esixibles establecidos nesta programación para o seu curso. A avaliación será continua, cualitativa e integradora e o profesor valorará de forma constante o progreso dos alumnos ao longo de todo o curso, así como as probas realizadas, a súa asistencia e actitude.

Dada a progresividade da materia, a atención personalizada do alumnado na mesma, e a aplicación da avaliación continua, a cualificación en cada trimestre representará a valoración do progreso realizado ata ese momento. Polo tanto, a cualificación obtida no terceiro trimestre será a cualificación final do curso. Así podemos recoller tres tipos de avaliación:

- Avaliación inicial: realizada na primeira clase do curso.
- Avaliación continua: permite observar a evolución do alumno.
- Avaliación puntual: realizada mediante probas que sirven para avaliar determinados elementos puntuais na evolución do alumno.

Criterios de avaliación

- Utilizar o esforzo muscular, a respiración e relaxación adecuados ás exixencias da execución instrumental.
- Demostrar o dominio na execución de dous estudos e catro obras sen desligar os aspectos técnicos dos musicais.

- Demostrar sensibilidade auditiva na afinación e no uso das posibilidades sonoras do instrumento.
- Demostrar capacidade para abordar individualmente o estudo das obras de repertorio.
- Demostrar solvencia na lectura á primeira vista e capacidade progresiva na improvisación sobre o instrumento.
- Interpretar obras das distintas épocas e estilos.
- Interpretar de memoria obras do repertorio solista de acordo cos criterios do estilo correspondente.
- Demostrar a autonomía necesaria para abordar a interpretación dentro das marxes de flexibilidade que permita o texto musical.
- Mostrar unha autonomía progresivamente maior na resolución de problemas técnicos e interpretativos.
- Presentar en público un programa adecuado ao seu nivel demostrando capacidade comunicativa e calidade artística.

Mínimos esixibles

- Empregar unha axeitada técnica na práctica instrumental.
- Demostrar o coñecemento dos recursos técnicos básicos da guitarra.
- Interpretar dos estudos e catro obras de diferentes estilos, acordes coa listaxe proposta no apartado de recursos didácticos correspondente a este curso.
- Interpretar un mínimo de dúas obras ou estudos por trimestre.
- Realizar un mínimo de dúas audición ao longo do curso.

1ª Avaliación.

- Empregar unha axeitada técnica na práctica instrumental.
- Demostrar o coñecemento dos recursos técnicos básicos da guitarra.
- Interpretar un mínimo de dúas obras ou estudos.

2ª Avaliación.

- Empregar unha axeitada técnica na práctica instrumental.
- Demostrar o coñecemento dos recursos técnicos básicos da guitarra.
- Interpretar un mínimo de dúas obras ou estudos.

3ª Avaliación.

- Empregar unha axeitada técnica na práctica instrumental.
- Demostrar o coñecemento dos recursos técnicos básicos da guitarra.
- Interpretar un mínimo de dúas obras ou estudos.

Procedementos e ferramentas de avaliación

- Control individual da aprendizaxe mostrada nas clases semanais mediante a observación do profesor.
- Seguimento do rendemento, interacción e comportamento en grupo, nas diferentes actividades deseñadas en cada clase.
- Observación do grado de consecución dos obxectivos do curso a través de probas obxectivas deseñadas dende a especialidade.
- Exposición pública do traballo realizado mediante a participación nas audicións.

Criterios de cualificación

- Para o cálculo das cualificacións teranse en conta a seguinte ponderación:

Proba de Aula 80%	Audición 20%
-------------------	--------------

A proba de aula levarase a cabo mediante as seguintes ferramentas:

- Observación por parte do profesor da evolución das obras propostas.
- Proba puntual para avaliar a consecución dalgún dos obxectivos marcados para o curso.
- Observación por parte do profesor na adquisición dos contidos propostos para o curso.
- Para o cálculo das cualificacións de cada unha das partes terase en conta a seguinte ponderación:

Criterio Técnico 40%	Criterio Expresivo 40%	Criterio Actitudinal 20%
----------------------	------------------------	--------------------------

Dentro do criterio actitudinal están comprendidos os seguintes aspectos:

- Coidado do instrumento.
- Implicación do alumno na práctica de grupo.
- Coidado das uñas e outros aspectos corporais esenciais para a práctica do insntrumento.

No caso de que o alumno, por motivos debidamente xustificados, non puidera realizar a audición, a ponderación sería de un 100% para a proba de aula.

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

Para solicitar a concesión de ampliación de matrícula nesta materia o alumno deberá demostrar capacidade de traballo para o aproveitamento da ampliación así como ter superados os obxectivos e os contidos do curso na última clase antes da reunión da comisión que elevará dita solicitude ao consello escolar quen poderá conceder a dita ampliación.

Para verificar este cumprimento dos obxectivos o profesor poderá realizar, se así o considera necesario unha proba a semana anterior a proposta para ampliación de matrícula.

6.9.4. Medidas de recuperación

Dado o carácter progresivo da materia, tendo en conta a atención individualizada na mesma e a aplicación da avaliación continua, a recuperación das avaliacións suspensas integrarase dentro das actividades e probas programadas na seguinte avaliación ou poderá contemplar actividades de reforzó dos aspectos que precisen mellora. Deste xeito, as avaliacións que no foran cualificadas positivamente consideraranse aprobadas se o alumno obtivera cualificación positiva na seguinte avaliación.

Para os alumnos que teñan a materia pendente de cursos anteriores realizarase un plan de traballo específico que contemple os obxectivos e contidos que aínda precisen ser superados ou mellorados e que poderá constar de actividades de reforzo, modificación das probas do curso ou probas complementarias.

Procedementos de recuperación ordinarios

Os alumnos que non poidan ser avaliados de maneira continua poderán realizar unha proba de avaliación puntual na que terán que demostrar acadar os mínimos esixibles contemplados para o curso. A proba realizarase sempre antes da avaliación do terceiro trimestre e no horario de clase do alumno.

A cualificación da proba obterase tendo en conta a seguinte ponderación:

- Aspectos técnicos 50%
- Aspectos expresivos 50%

Probas extraordinarias

Os alumnos que non obtiveron cualificación positiva na terceira avaliación poderán presentarse a unha proba extraordinaria en xuño. A dita proba consistirá na interpretación diante do tribunal de cinco pezas a elección do tribunal.

A cualificación da proba obterase tendo en conta a seguinte ponderación:

- Aspectos técnicos 50%
- Aspectos expresivos 50%

6.9.5. Recursos didácticos suxeridos

■ Estudos	
“Estudios sencillos”: 19, 20	L. Brouwer
25 Estudios o. 38 nº 12, 17-20	N. Coste
12 Estudios op. 6 nº 12	F. Sor
12 Estudios op. 29 nº 6	F. Sor
24 Exercices op. 31 nº 24	F. Sor
Estudio nº 6	H. Villa-Lobos
Estudio nº 8	H. Villa-Lobos

Las abejas	A. Barrios
El abejorro	E. Pujol
Campanas del Alba	E. Sainz de la Maza
■ Renacemento/ Barroco	
Fabtasía X que contrahaze la harpa en la manera de Ludovico	A. Mudarra
22 diferencias de Conde Claros	L. De Narváez
Suite BWV 997	J. S. Bach
Suite BWV 998	J. S. Bach
Fuga BWV 1000	J. S. Bach
Fuga BWV 1001	J. S. Bach
Suite BWV 995	J. S. Bach
Suite BWV 997	J. S. Bach
Suite BWV 1009	J. S. Bach
■ Clásico/ Romántico	
“36 caprichos op. 20”: I, II	L. Legnani
Variaciones op.28	F. Sor
Danza Mora	F. Tárrega
■ Primera mitad siglo XX	
Variaciones sobre un tema de Cabezón	M. M. Ponce
Preludio nº1	H. Villa-Lobos

▪ Segunda mitad siglo XX/ Contemporáneo	
Fuga nº1	L. Brouwer
▪ Música Española	
En los trigales	J. Rodrigo
Homenaje a Toulouse-Lautrec	E. S. De la Maza
Fandanguillo	J. Turina
Nocturno	F. M. Torroba
Madroños	F. M. Torroba
Homenaje a Debussy	M. de Falla
El sonido de las emociones	M. Arnáiz

6.10. Curso: 6º Grao Profesional

6.10.1. Obxectivos

- Dominar no seu conxunto a técnica e as posibilidades sonoras e expresivas do instrumento, así como alcanzar e demostrar a sensibilidade auditiva necesaria para perfeccionar gradualmente a calidade sonora.
- Utilizar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para solucionar cuestións relacionadas coa interpretación: dixitación, articulación, fraseo, etc.
- Coñecer as diversas convencións interpretativas vixentes en distintos períodos da historia da música instrumental, especialmente as referidas á escritura rítmica ou á ornamentación.

- Adquirir e aplicar progresivamente ferramentas e competencias para o desenvolvemento da memoria.
- Desenvolver a capacidade de lectura a primeira vista e aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para a improvisación co instrumento.
- Coñecer as posibilidades harmónicas do instrumento a partir do traballo de acordes e escalas axeitados ao nivel do alumno.
- Interpretar un repertorio que inclúa obras representativas das diversas épocas e estilos dunha dificultade adecuada a este nivel.
- Practicar a música de conxunto, integrándose en formacións camerísticas de diversa configuración.

6.10.2. Contidos

- Estudo da dicitación e a súa problemática: dicitación de obras ou pasaxes polifónicas en relación coa condución das distintas voces. Perfeccionamento de toda a gama de articulacións e modos de ataque.
- A dinámica e a súa precisión na realización das diversas indicacións que a ela se refire, e o equilibrio dos niveis e calidades de son resultantes.
- O fraseo e a súa adecuación aos diferentes estilos.
- As regras de ornamentación para ao repertorio da guitarra de acordo coas exigencias das distintas épocas e estilos.
- Os efectos característicos do instrumento (timbres, percusión, etc.). Harmónicos oitavados.
- Repertorio de obras de diferentes épocas e estilos.
- Iniciación á interpretación de música contemporánea e ao coñecemento das súas grafías e efectos.
- A articulación como recurso constructivo do fraseo

- O vibrato e a súa adecuación a épocas e estilos
- A memoria e o seu destramento permanente e progresivo.
- A lectura á vista.
- Audicións comparadas de grandes intérpretes para analizar de xeito crítico as características das súas diferentes versións.
- Práctica de conxunto.
- A harmonía e a súa aplicación práctica no instrumento a partir do traballo de acordes e escalas axeitados ao nivel do alumno.

6.10.3. **Avaliación**

O profesor avaliará aos seus alumnos tendo en conta os obxectivos, os criterios de avaliación e os mínimos esixibles establecidos nesta programación para o seu curso. A avaliación será continua, cualitativa e integradora e o profesor valorará de forma constante o progreso dos alumnos ao longo de todo o curso a través das clases semanais así como das probas puntuais realizadas.

Dada a progresividade da materia, a atención personalizada do alumnado na mesma, e a aplicación da avaliación continua, a cualificación en cada trimestre representará a valoración do progreso realizado ata ese momento. Polo tanto, a cualificación obtida no terceiro trimestre será a cualificación final do curso. Así podemos recoller tres tipos de avaliación:

- Avaliación inicial: realizada na primeira clase do curso.
- Avaliación continua: permite observar a evolución do alumno.
- Avaliación puntual: realizada mediante probas para avaliar determinados elementos puntuais na evolución do alumno.

Criterios de avaliación

- Utilizar o esforzo muscular, a respiración e relaxación adecuados ás exixencias da execución instrumental.
- Demostrar o dominio na execución de un estudo e cinco obras sen desligar os aspectos técnicos dos musicais.

- Demostrar sensibilidade auditiva na afinación e no uso das posibilidades sonoras do instrumento.
- Demostrar capacidade para abordar individualmente o estudo das obras de repertorio.
- Demostrar solvencia na lectura á primeira vista e capacidade progresiva na improvisación sobre o instrumento.
- Interpretar obras das distintas épocas e estilos.
- Interpretar de memoria obras do repertorio solista de acordo cos criterios do estilo correspondente.
- Demostrar a autonomía necesaria para abordar a interpretación dentro das marxes de flexibilidade que permita o texto musical.
- Mostrar unha autonomía progresivamente maior na resolución de problemas técnicos e interpretativos.
- Presentar en público un programa adecuado ao seu nivel demostrando capacidade comunicativa e calidade artística.

Mínimos esixibles

- Empregar unha axeitada técnica na práctica instrumental.
- Demostrar o coñecemento dos recursos técnicos básicos da guitarra.
- Interpretar un estudo e cinco obras de diferentes estilos, acordes coa listaxe proposta no apartado de recursos didácticos correspondente a este curso.
- Interpretar un mínimo de dúas obras ou estudos por trimestre.
- Realizar un mínimo de dúas audición ó longo do curso.
- No 3º trimestre o alumnado terá que ter participado nalgunha das audicións programadas polo departamento.

1ª Avaliación.

- Empregar unha axeitada técnica na práctica instrumental.

- Demostrar o coñecemento dos recursos técnicos básicos da guitarra.
- Interpretar un mínimo de dúas obras ou estudos.

2ª Avaliación

- Empregar unha axeitada técnica na práctica instrumental.
- Demostrar o coñecemento dos recursos técnicos básicos da guitarra.
- Interpretar un mínimo de dúas obras ou estudos.

3ª Avaliación

- Empregar unha axeitada técnica na práctica instrumental.
- Demostrar o coñecemento dos recursos técnicos básicos da guitarra.

Procedementos e ferramentas de avaliación

- Control individual da aprendizaxe mostrada nas clases semanais mediante a observación do profesor.
- Seguimento do rendemento, interacción e comportamento en grupo, nas diferentes actividades deseñadas en cada clase.
- Observación do grado de consecución dos obxectivos do curso a través de probas obxectivas deseñadas dende a especialidade.
- Exposición pública do traballo realizado mediante a participación nas audicións.
- Realización dunha audición cunha duración de entre 20 e 30 minutos e un repertorio de que inclúa varias épocas ou estilos diferentes.

Criterios de cualificación

- Para o cálculo das cualificacións teranse en conta a seguinte ponderación:

Proba de Aula 80%	Audición 20%
-------------------	--------------

A proba de aula levarase a cabo mediante as seguintes ferramentas:

- Observación por parte do profesor da evolución das obras propostas.
- Observación por parte do profesor na adquisición dos contidos propostos para o curso.
- Proba puntual para avaliar a consecución dalgún dos obxectivos marcados para o curso.
 - Para o cálculo das cualificacións de cada unha das partes terase en conta a seguinte ponderación:

Criterio Técnico 40%	Criterio Expresivo 40%	Criterio Actitudinal 20%
----------------------	------------------------	--------------------------

Dentro do criterio actitudinal están comprendidos os seguintes aspectos:

- Coidado do instrumento.
- Implicación do alumno na práctica de grupo.
- Coidado das uñas e outros aspectos corporais esenciais para a práctica do instrumento.

No caso de que o alumno, por motivos debidamente xustificados, non puidera realizar a audición, a ponderación sería de un 100% para a proba de aula.

6.10.4. Medidas de recuperación

Dado o carácter progresivo da materia, tendo en conta a atención individualizada na mesma e a aplicación da avaliación continua, a recuperación das avaliacións suspensas integrarase dentro das actividades e probas programadas na seguinte avaliación ou poderá contemplar actividades de reforzo dos aspectos que precisen mellora. Deste xeito, as avaliacións que no foran cualificadas positivamente consideraranse aprobadas se o alumno obtivera cualificación positiva na seguinte avaliación.

Para os alumnos que teñan a materia pendente de cursos anteriores realizarase un plan de traballo específico que contemple os obxectivos e contidos que aínda precisen ser superados ou mellorados e que poderá constar de actividades de reforzo, modificación das probas do curso ou probas complementarias.

Procedementos de recuperación ordinarios

Os alumnos que non poidan ser avaliados de maneira continua poderán realizar unha proba de avaliación puntual na que terán que demostrar acadar os mínimos esixibles contemplados para o curso. A proba realizarase sempre antes da avaliación do terceiro trimestre e no horario de clase do alumno.

A cualificación da proba obterase tendo en conta a seguinte ponderación:

- Aspectos técnicos 50%
- Aspectos expresivos 50%

Probas extraordinarias

Os alumnos que non obtiveron cualificación positiva na terceira avaliación poderán presentarse a unha proba extraordinaria en xuño e presentarán polo menos os contidos do apartado mínimos esixibles. A dita proba consistirá na interpretación diante do tribunal de cinco pezas a elección do tribunal.

A cualificación da proba obterase tendo en conta a seguinte ponderación:

- Aspectos técnicos 50%
- Aspectos expresivos 50%
- Ademais, o alumno deberá realizar un dun recital cunha duración de entre 20 e 30 minutos e un repertorio de que inclúa varias épocas ou estilos diferentes.

6.10.5. Recursos didácticos suxeridos

▪ Estudos	
25 Estudios op. 38 nº 22, 24, 25	N. Coste
12 Estudios op. 29 nº 1, 5, 10, 11	F. Sor
Estudio nº1	H. Villa-Lobos
Estudio nº4	H. Villa- Lobos
Recuerdos de la Alhambra	F. Tárrega

■ Renacemento/ Barroco	
Suite BWV 997	J. S. Bach
Suite BWV 998	J. S. Bach
Fuga BWV 1000	J. S. Bach
Fuga BWV 1001	J. S. Bach
Suite BWV 995	J. S. Bach
Suite BWV 997	J. S. Bach
Suite BWV 1009	J. S. Bach
Fantasía nº 7	J. Dowland
■ Clásico/ Romántico	
Variaciones sobre un tema de Haendel op.107	M. Giuliani
Variaciones sobre la Folía de España op.45	M. Giuliani
Variaciones op.9	F. Sor
Capricho Árabe	F. Tárrega
■ Primera mitad siglo XX	
Vals op. 8 nº 3, 4	A. Barrios
Chôro da Saudade	A. Barrios
Preludios nº 2, 5	H. Villa-Lobos
Preludios nº 21-24	M. M: Ponce

■ Segunda mitad siglo XX/ Contemporáneo

Elogio de la danza	L. Brouwer
Cánticum	L. Brouwer
Preludios epigramáticos	L. Brouwer
Verano porteño	A. Piazzolla
Tango en Skaï	R. Dyens
Faire	A. York
Mood for a Day	Steve Howe: (Arr. Pepe Evangelista)

■ Música Española

Confines	P. Evangelista
Homenaje a Tárrega	J. Turina
Fantasía Sevillana	J. Turina
Canción y danza nº1	A. Ruíz-Pipó
Estancias	A. Ruíz-Pipó
Suite Castellana	F. M. Torroba
Rondeña	E. S. De la Maza
El sonido de las emociones	M. Arnáiz

7. Procedementos de avaliación e seguimento da programación didáctica

Ao longo do curso, nas reunións do departamento, os profesores revisarán de forma permanente o grao de cumprimento da programación así como os resultados académicos dos alumnos, tendo en conta tanto os obxectivos e contidos propostos, como as características individuais de cada un dos alumnos: avaliación inicial, atención nas clases, tempo dedicado ao instrumento, condicións, talento, capacidades, etc.

Os profesores informarán aos alumnos e aos seus pais do grao de cumprimento dos mínimos esixidos, dos criterios cos que van ser avaliados e da súa evolución. Así mesmo, para un bo desenvolvemento da acción tutorial e unha atención individualizada, intentarase manter un contacto continuo co resto dos departamentos para ter unha visión global do desenvolvemento de cada alumno.

8. Procedementos para realizar a avaliación interna do departamento

As reunións do departamento son o foro onde se realizará de forma permanente, a avaliación interna das estratexias metodolóxicas do departamento, valorando o grao de cumprimento da programación, os resultados académicos, os resultados artísticos etc. Todo iso, tendo en conta a idiosincrasia propia do instrumento, así como a individualidade de cada un dos alumnos: o seu grao de compromiso co estudo, facultades, talento, esforzo, interés no estudo do instrumento, etc.

Comentaranse regularmente as audicións realizadas polos alumnos, os resultados globais de cada avaliación e calquera cuestión que os membros do departamento consideren oportuna. Trasladaranse á comisión de coordinación pedagóxica os puntos que os profesores estimen necesarios. Finalmente revisaranse as porcentaxes finais de aprobados e suspensos e unificando criterios para obter o óptimo desenvolvemento musical, artístico e instrumental dos alumnos.

Por outra banda, dentro desta avaliación interna, terase en conta e de forma moi destacada, os medios físicos e humanos cos que conta o departamento: material impreso: partituras, libros de consulta, revistas especializadas, instrumentos e o seu estado (guitarras e

arpas), mobiliario adecuado, orzamento para actividades, cursos, clases maxistras, dispoñibilidade de aulas para clases de apoio, número de profesores axeitado en relación coa demanda, cursos de formación específicos para o profesorado e flexibilidade para a súa reciclaxe, flexibilidade para a realización de proxectos artísticos por parte dos profesores etc.; en definitiva, os medios básicos para alcanzar un ensino profesional de calidade, e que permita aos profesores e alumnos levar a cabo, de forma real os obxectivos que a programación expón só dunha forma teórica.

9. ANEXOS

9.1. Probas de acceso 1º de grao profesional

Para acceder ao primeiro curso do grao profesional o alumno deberá realizar unha proba de acceso en cuxa primeira parte o alumno deberá demostrar o seu nivel interpretando tres obras ou estudos de diferentes estilos, unha das cales deberá ser interpretada de memoria. Para tal efecto se adxunta unha listaxe de obras orientativas que se presentan no apartado de contidos.

Contidos

Os contidos da proba están presentados nas diversas obras que se recollen nos recursos didácticos orientables. Estes recursos son os seguintes:

■ Estudos	
“Estudios sencillos” nº 6-10	L. Brouwer
25 Estudios op.60 nº 1-8	M. Carcassi
24 Estudios op.48 1º-6	M. Giuliani
24 Exercices Livre I op.35 nº9	F. Sor
24 Exercices Livre II op. 35 nº13, 18, 22, 24	F. Sor
12 Estudios op.6 nº2	F. Sor
Sun song	B. Lester
■ Renacemento	
Orlando Sleepth	J. Dowland
English Dance	J. Dowland
Mrs. Winter’s Jump	J. Dowland

Mrs. Nichols Almand Pavana muy llana para tañer	J. Dowland D. Pisador
■ Barroco	
Sarabande Suite BWV 995	J. S. Bach
■ Clásico	
Le Papillon op. 30 nº21-32	M. Giuliani
■ Romántico	
Lágrima Andantino en La mayor Minueto op.38 nº1	F. Tárrega F. Tárrega J. Ferrer
■ Siglo XX	
Preludio Barcarola “Modern Times”: Turquoise “Modern Times”: Estudio a la cubana “Modern Times”: Estudio fugaz “Modern Times”: Viñeta criolla “Modern Times”: Autumn Mist “Modern Times”: Chanson du marin disparu “Modern Times”: Recuerdo	J. Absil J. Absil N. Leclercq E. Cordero E. Cordero E. Cordero O. Hunt J. Zenamon J. Zenamon

"Modern Times": Grekos	G. Zarb
Imaxes	P. Evangelista

Criterios de avaliación e cualificación

- A cualificación da proba obterase tendo en conta a seguinte ponderación:
- - Aspectos técnicos 50%
- - Aspectos expresivos 25%
- - Presentación e dificultade do repertorio 25%

9.2. Probas de acceso a outros cursos

Para acceder a calquera curso do grao elemental ou profesional o alumno deberá realizar unha proba de acceso en cuxa primeira parte o alumno deberá demostrar o seu nivel interpretando tres obras ou estudos de diferentes estilos, unha das cales deberá ser interpretada de memoria. O alumno poderá escoller as obras ou estudos a interpretar a partir do repertorio orientable sinalado para o curso anterior ao que desexa acceder e que aparecen en cada reflexados en cada un dos cursos desta programación.

Contidos

Os contidos da proba están presentados nas diversas obras que se recollen nos recursos didácticos orientables para cada un dos cursos nesta programación.

Criterios de avaliación e cualificación

- A cualificación da proba obterase tendo en conta a seguinte ponderación:
- - Aspectos técnicos 50%
- - Aspectos expresivos 25%
- - Presentación e dificultade do repertorio 25%

9.3. Criterios para a obtención dos premios fin de grao

Os alumnos que opten ao premio de fin de grao profesional deberán interpretar dúas obras unha obra de libre elección máis unha obrigada que establecerá cada ano o departamento antes do mes de xaneiro.

O tribunal valorará a interpretación en base a tres criterios de cualificación: interpretativo 40%, técnico 40% e posta en escena 20%.